

DELO

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

TRST, SOBOTA 25. FEBRUARJA 1950.

Titofašisti, independentisti, italijanski nacionalisti in imperialisti si prizadevajo ohraniti «statu quo». «Statu quo» v sedanjem trenutku pomenja, da bi Trst predstavljal nevarnost za mir. Zato združimo se v borbi za imenovanje guvernerja, združitev obeh con in umik vseh okupacijskih čet!
Taka rešitev je sedaj najboljša.

Obnovljena izdaja leto II. števil 62.

Cena 20 lir - 5 din.

PROTI NESRAMNEMU MEŠETARJENJU MED DE GASPERIJEM IN TITOM KOMUNISTI ZAHTEVAJO IMENOVANJE GUVERNERJA

Naši svetovalci Gombač, Ferlan in Pogassi razkrinkali manevre in licemerstvo titofašistov in vseh protiljudskih strank - Tito prodaja slovenske interese

Uspehi tržaškega delavskega razreda, ki so se zlasti pokazali v zadnjih dneh najnovejših stanki, kakor tudi solidarnost vsega prebivalstva z delavstvom v stavki so vzbudili v krogih tržaške reakcije neizmerno politične struje veliko razburjenje in skrb. Se prav pošteno pa so ti uspehi in enotnost delavskega razreda, zaskrbeli anglo-ameriško vojaško upravo.

Uspehi, ki ni le materialni, temveč tudi v predvidenem političnem pomenju za okupacijsko oblast v Trstu A, kakor tudi za njene hlapce najhujši udarec. Ta stavka je končno pokazala vsemu svetu, da se na tržaško delavstvo preko vseh političnih in narodnostnih razlik izražajo v borbi proti skupnemu sovražniku t. j. proti izkoriščalskim razredom za obrambo svojih pravic. Stavka pa je tudi pokazala svetu, na težko gospodarsko stanje v katerem se nahaja tržaško prebivalstvo pod anglo-ameriško okupacijo skoraj pet let po končani drugi svetovni vojni.

Da bi odvrnili pozornost tržaškega prebivalstva od perečih vprašanj nezadovoljnosti, vedno bolj naraščajoče gospodarske krize in bede širokih plasti ljudstva, so predstavniki interesov domačega in tujeega kapitala v običnem svetu smatrali za potrebno da uprizejo predpust na burko, ki se je raztegnila na Trst, se je obiskovalna komisija, ki se je hotela obrniti pozornost na pripadnost Trsta in teritorija, kljub temu, da se v znanju politiki v zadnjem času ni popolnoma nič spremenilo.

V namen mestnem svetu so zadevo sprožili titofašisti, s svojo resolucijo, v kateri zahtevali, naj se vzpostavi enotna uprava, sestavljena iz VU in VUJA, ki naj bi odločilo vodila enotno ozemlje STO, in se odpravilo dosedanja demarširna črta med obema enama. Ta resolucija sta sledili še oni italijanskega bloka in demokristjanov, ki sta je obični odbor združil v enotno, na katero so prišle vse italijanske irendentične stranke.

Demokristjani in ostale italijanske stranke so seveda zagovarjale svojo resolucijo z znanimi argumenti, da STO ne more živeti brez Italije. Dokazovanje o nujnosti priključitve vsega ozemlja Italiji, kakor udi prikazovanje titofašistov, ki so se v demokristjanstvu, tako da je bilo jasno, da ne gre več za ono, ki je njeno protiljudsko oblast temeljito za ofenzivo proti komunizmu, kateri se edini dosledno bori proti titofašizmu in ostali svetovni reakciji. S tem so prav Giuntine stranke najbolj potrdile nase trditve, da ne gre za STO in njegovo pripadnost temveč le za manevr proti naprednemu gibanju.

Toda ta manevr okupatorskih sil, ki je jalovo spodeltel ob njih argumentih komunističnih svetovalcev.

Tov. Gombač je v svojem dokumentarnem govoru izkazal, kako titofašisti skušajo izkritičati cone B italijanski živelci, ter jo končno pripisati k Jugoslaviji. Obenem pa je tudi s najbolj okrutnimi metodami vseh imperialističnih metod, ki jih ne morejo odpraviti, razkrinkal, da se proti titofašizmu in njegovim komunističnim nasiljem. Navedel je

primer komunista Počekača, katerega so z okrutnim mučenjem ter smrtnimi grožnjami skušali prisiliti, da prizna umor, ki se je zgodil šele po njegovi aretaciji. Prava krivica, provokatorja Ozne Rihter in Novak, sta morala biti navidezno obsodena na smrt. Kasneje sta bila pomilostljena na 30 letno prisilno delo, toda danes živita v izobilju, v neki vili v bližini Kopra.

Nato je navedel samo nekaj primerov od nešteti umorov, ki so jih izvedli oznovci proti komunistom in demokratom. Tako je bil ubit 7. 1. 1947 Vesnaver Benjamini v Kaldanji od nekega oficirja zaradi suma okornifikizma; istega meseca je ožmonec Spacapan ubil nekoga človeka, ki ga je zahteval za nekakšen Pucejev, kateremu je bila iz istih razlogov namenjena smrt. 18. 10. 1949 je neki ožmonec streljal na znanega antifa-

šisti D'Este Bruna, katerega pa je zgrešil. Stotine in stotine pa je aretiranih pod sumom, da so nasprotniki protiljudskega režima. Označevajo tudi umore nedolžnih otrok, da bi dobila s tem pretvezo za množične aretacije neljubih elementov. Pod najrazličnejšimi pretekliimi in obtožbami preganjajo zlasti italijanski živelci, samo da bi ga prisilili k izselitvi. Kot vidimo, je nadaljeval tov. Gombač, borbo za narodne pravice Slovencev v coni A, prav tako najbolj ogorčeno protestiramo proti sovinstični politiki jugoslovanskih oblasti v coni B, ki skušajo razaroditi Italijane.

Sovjetsko-kitajska pogodba je porok za ohranitev miru

Podpis prijateljske in zavezniške pogodbe med Sovjetsko zvezo in Ljudsko republiko Kitajsko je še vedno predmet živahnega komentiranja vseh političnih krogov sveta.

Ta pogodba je eden izmed najbolj važnih političnih dogodkov v sodobni svetovni zgodovini, ker predstavlja, kakor sta dejala tov. Višinski in Cu En La, sklenitev večnega zavezništva in prijateljstva med dvema največjima državama na svetu.

Imperialisti si želijo zamolčati to dejstvo, kakor si ga želijo zamolčati titofašisti, ki so tudi ob tej priliki dokazali svojo zlonamernost in svoje lažljivo lice. Pisali so namreč, da je ta pogodba znanca Kitajske, češ da je ta svillila imperialistični Rusiji pogoje, ki jih ne uporabljajo nobena druga pogodba med SZ in državami ljudske demokracije. Ta pogoj, naj bi bila obveza o vzajemnem spoštovanju državne suverenosti in o neumešanju v notranje zadeve. Ze vsemu svetu je znano, da prav ta točka je na najvidnejšem mestu v pogodbah, ki jih sklepajo SZ z vsemi državami na svetu.

Pogodba, ki sta jo podpisali Sovjetska zveza in Kitajska je poleg vsega drugega mogočno svarilo voljnih hujšakov in njihovih napadnih blodnjam. S to pogodbo sta se v večno prijateljstvo, združili dve državi, ki skupno štejeta okoli 700 milijonov osvobodjenih ljudi. To pomenja, da ena tretjina vsega prebivalstva v svetu živi in dela v svobodi za utiranje miru.

Končno je tov. Pogassi v svojem govoru razkrinkal Titovo in Degasperijevu vlogo, ki pod ameriškim pokroviteljstvom pripravljata nezamorno kupčijo, po kateri naj bi Jugoslavija dobila cone B in morda del goriske pokrajine, dočim bi prišel Trst in cona A formalno pod Italijo, dejansko pa bi bil se naprej okupiran po angloameriških četah. Navedel je nešteto dokazov za to svojo trditve, med drugim izjave odgovornih ameriških osebnosti, kakor tudi ane, predstavnikov Italije in Jugoslavije. Tudi komentariji italijanskega vladnega časopisa, kateremu so sledili tudi tržaški Giornale di Trieste, Voco Libera, L'ora socialista in drugi, so

ljudstvo z raznimi ultimatum, ki naj bi imeli namen poleg grških monarhističnih provokacij in titofašistovnih diverzantskih tolp odtrgati L. R. Bolgarijo iz družine imperialističnih držav in jo povrniti v kapitalistično suženjstvo.

Preteklo soboto je v Učicu govoril jugoslovanski fašistični diktator Tito. Skoraj vseh svoj govor je posvetil odnosom z zapadom in je hotel nekako opravičiti, naklonjenost imperialistov, do znesove razbojniške tolpe. Znančino je dejstvo, da je Tito o posiljih iz zapada dejal: «Prosil, smo jih v Ameriki ravno pri bankah na katere so se oni (socialistične države, op. ur.) sami obrnili toda od katerih niso dobili ničesar, ker tam (v ZDA, op. ur.) se bojijo, da bi ta posilja postala neizterljiva. Vsekakor je Tito v tem stavku priznal, da imperialisti smatrajo posilja Jugoslaviji kot susterljiva, medtem ko smatrajo posilja socialističnim državam kot nesusterljiva. Nekaj garancij morajo torej imperialisti le imeti da si tako zamisljajo Jugoslavijo.

Tito je tudi dejal, da ne daje nobenih spoličnih koncesij imperialistom in da eni v nobenem bloku. Glej, čudo! Takoj za njegovim govorom je jugoslovanski »Dunna«, ameriški poslanik v Beogradu Allen je izjavil, da ZDA niso postavile Jugoslaviji nobenega spoličnega pogoja v zameno s posiljimi in da se ne nameravajo vmešati v notranje zadeve Jugoslavije, češ da spoštujemo neodvisnost in suverenost vsake države. Najbrž je to spoštovanje suverenosti in neodvisnosti v duhu spoštovanja notranjih zadev Kitajske, Grške in drugih dežel na svetu.

Vsekakor si torej Tito in Allen vzajemno pomagata da bi preslepili svetovno javnost o resničnih vezah med ZDA in Jugoslavijo.

Svetovna javnost pa je predobro poučena o tej »nesobitnosti« ZDA

do notranjih zadev Jugoslavije in o tiskovni četrti sila, ki naj bi pod krinko neprilagodnosti kakršnemu koli bloku vlekla vodo na mlin imperialističnih vojnih hujšakov.

Čeprav Tito zatrjuje, da ni v nobenem bloku se torej pobija z lastnimi besedami. Predvsem pa ga pobija dejstva, ki zgovorno pričajo, da postaja Jugoslavija po krivdi nekakšnih zločinov voditelj čim imperialistične napadalne verige proti Sovjetski zvezi, državam ljudske demokracije in svetovnemu demokratičnemu gibanju.

Druga zelo važna zrna tega zgodovinske biške je bila in je solidarnost vsega prebivalstva v stankujocih delavci. Trst še ni videl nekaj takega v svoji burni zgodovini. Trst še ni videl toliko ljudi, strajanih okrog delavcev, strajanih okrog njihovih zahtev, okrog njihovih potreb in njihovih težav. Prebivalstvo je na mah razumelo, da delavci niso krivi mestnega zastoja, da niso odgovorni za mučno stanje vsega mesta. Prebivalstvo je začelo dati, dati in dati in s tem dokazalo, da je v industrijih in njihovih navdihovalcih obsodilo krivce vseh svojih težav.

Ljudstvu cone B ukraden živež naj bi ritovcem služil kot vaba za delavce

Kako je v resnici potekala "nabiralna akcija". Tudi titovci so hoteli špekulirati s pomanjkanjem, v katerem živijo delavci

Poleg ponje proti stavki industrijskih delavcev in kompaktnosti vsega tržaškega delavskega razreda so titofašisti skušali izvesti tudi podlo špekulacijo s težkim gospodarskim stanjem delavskih družin.

Industriji in titofašisti so si bili v tem pogledu, kakor v vseh drugih pogledih, zelo blizu. Po eni strani so veleindustriji skušali uprepretiti delavce in njihove družine, da je borba za 60 lir volička neumnost in da bodo v dolgoletni stavki izgubili v nekaj dneh, kar bi s povikom pridobili v več mesecih; po drugi strani pa so titofašisti trdili isto ali skoraj isto.

Industriji so po eni strani računali, da bodo zlomili odpor delavstvih in njihovih družin z lakoto in pomanjkanjem titofašisti pa so s svoje strani računali, da bodo pridobili nekaj ljudi s tem da bodo izkoristili to lakoto in pomanjkanje in da jim bodo nudili nekaj hrane, ki so jo s silo pobrali po coni B.

Eni in drugi so se torej hoteli koristiti s pomanjkanjem, v katerem živijo delavci.

Dobro pa je, da naši ljudje vedo, kako so titofašisti prišli do živeža, ki ga tako širokogrudno in nesobično ponujajo tržaškim delavcem.

Po vsej coni B so titofašisti hodili od hiše do hiše in zahtevali, naj ljudje epripravljajo za stavkajoče v coni A. Več ali manj vsi poznamo v kakšnih razmerah živi prebivalstvo cone B in za to si moramo misliti, s kakšnim anavdušjem je sprejelo titofašistične agente, ki so nabirali živež in denar. Najbolj zanimivo pa je, da so ljudje moral epripravljati za stavkajoče, ker so jih drugače nabirali zabeležili in jim grozili v vsemi možginskih pretajanih. Zaradi tega so si mnogi ljudje iztrgali iz ust brano in jo dali nabiralcem.

V resnici je bila ta ebrava pravcati rop na račun seestranskega prebivalstva tega dela našega ozemlja. Kljub temu pa je stradanje tako veliko, da so nekateri nabiralcem pravi pravilno odgovorili. V vsaj Sv. Tomažu pri Kopru so ljudje odgovorili titofašističnim agentom: «Dajte nam nakaznice in pustite nam prideleki!» V Padeni so kmetje dejali: «Plačate nam olje, ki je bil visokih cenah tihotapej v Trstu!» V Izoli so skušali »eprepretiti« delavce napr sprosto voljnih prispevalov in v sklad za stavkajoče. Onega, ki ni prispeval, so posovali z erekacionarjem in kominformistoma. Izolskim ribičem so zaplenili sad njihovoga truda pod pretvezo, da bodo poslali ribe tržaškim stavkajočim delavcem.

Medtem ko ponujajo tržaškim delavcem zavojce s sladkorjem in drugim blagom, se je dogodilo, da niso hoteli dati neki porodnici najmanjše količine sladkorja, ki ji je bil prepovedan.

Kako pa razdeljujejo to svojo pomoč? Vsakega ki gre mimo bloka na Skofljiha ustavijo in sprašujejo, če je stavkajoči delavec. Preprič-

Naši delavci niso nasledili na te špekulacije in provokacije titofašistov, ker dobro vedo komu so ta živež ukradli in zakaj ga skušajo uporabiti Z živežem bi se radi prikupili našim ljudjem, kakor reakcionarne stranke kupujejo glasove volivcev. Naši ljudje ne sprejemajo teh daril, ki preveč razburljivo govore o mukah, lakoti, bedi in pomanjkanju delovnega ljudstva cone B in Jugoslavije. Kljub temu pa je prebivalstvo cone B z vsem ardem s tržaškimi delavci. To vedo tudi titofašisti.

KANTON — Po neuradnih vesteh so v teku na otoku Hahnjan težki boji med partizanskimi enotami in nacionalisti.

jejo ga naj vzame zavoj, mu ponuje živež, vino, školjke z ribami in drugo. Ako pa se človek ne zmeji za njihova vlačugaška laskanja mu začnejo groziti z zaporom, pretepmo tdi. Če pa je kdo, ki sprejema njihov zavoj, mu poleg tega tudi nalijejo dobro količino protislovanskega in protidelavskega strupa v upanju, da bi ga pridobili za svojo umazano protikomunistično propagando.

Vsakemu, ki ga hočejo prepričati o izobčilju, v katerem se kopeljejo prebivalci cone B, razkazujejo angje moko, sladkor, klobase, ribe v konzervi, itd. Istoklasno pa v coni B so otrčeli, ki po cel mesec ne vidijo sladkorja, kruha in najbolj potrebnih živil.

Naše delavci niso nasledili na te špekulacije in provokacije titofašistov, ker dobro vedo komu so ta živež ukradli in zakaj ga skušajo uporabiti Z živežem bi se radi prikupili našim ljudjem, kakor reakcionarne stranke kupujejo glasove volivcev. Naši ljudje ne sprejemajo teh daril, ki preveč razburljivo govore o mukah, lakoti, bedi in pomanjkanju delovnega ljudstva cone B in Jugoslavije. Kljub temu pa je prebivalstvo cone B z vsem ardem s tržaškimi delavci. To vedo tudi titofašisti.

jejo ga naj vzame zavoj, mu ponuje živež, vino, školjke z ribami in drugo. Ako pa se človek ne zmeji za njihova vlačugaška laskanja mu začnejo groziti z zaporom, pretepmo tdi. Če pa je kdo, ki sprejema njihov zavoj, mu poleg tega tudi nalijejo dobro količino protislovanskega in protidelavskega strupa v upanju, da bi ga pridobili za svojo umazano protikomunistično propagando.

PRVA KONFERENCA TRŽAŠKEGA ODBORA MIRU

Ada Alessandrini bo jutri ob 10. govorila v dvorani DŠZ v ul. Conti 11

Jutri, v nedeljo 26. februarja ob 10. uri bo v dvorani Delavsko šporske zveze v ulici Conti št. 11 profesorica Ada Alessandrini, voditeljica krščansko-socialnega gibanja v Italiji in članica Svetovnega odbora partizanov miru govorila o »Miru kot najvišji dobri, ki jo morajo vsi braniti«. Konferenco organizira Tržaški odbor partizanov miru.

Zaradi velevažnosti zborovanja in znanega imena profesorice Ade Alessandrini je že za časa voljne kampanje bila v Trstu in govorila v imenu partizanov miru, se bo tržaško prebivalstvo v velikem številu udeležilo te manifestacije za mir.

Tudi v Trstu, v tej mali a delikatni točki svetovnega bojišča, kjer se borijo stotimilionske množice mlajših ljudi proti peščici vojnih hujšakov in njihovih agentov, morajo organizirani šla partizanov miru napo postaviti ob zid vse agente nadnapadnega imperializma in pridobiti one množice, ki se stoje ob strani.

Po vsem svetu je danes borba proti vojni in za ohranitev miru

zavzela značaj organiziranega odpora proti pripravam za novo vojno. Iz propagandne faze so danes množice prešle na fazo organizacije odbora miru v vsakem kraju, kjer živi človek ki v silni mir in mirno življenje. Svetovni odbor miru je pred časom izdal poziv vsem narodom, naj predložijo svojim vladam in predstavniškim organom 5 temeljnih točk, s katerimi se zavazujejo, da ne bodo sprožili vojne in ne bodo pomagali pri pripravah na novo klanje.

Na tej podlagi se je po vsem svetu začela akcija partizanov miru. Vidne uspehe žanje francoska vojska partizanov miru. Pred tedni so se vsi francoski pristaniški delavci obvezali, da ne bodo izkrcavali orožja, ki ga vlada ZDA pošilja za ponovno oborožitev francoske vojske. Poleg tega so pristaniški delavci Niece in Marsella prepričali odhod »morilnega orožja, ki je bil namenjen umazanji vojnih francoskega imperializma proti junakom vietnamskemu ljudstvu.« Prav francoskih tovarn obvezali, da ne bodo šli s delavci večjega števila

bodo proizvajali orožja ki bi služilo za nova puščanja v svetu. Zaradi tega organiziranega odpora proti vojnimi pripravam skuša francoska vlada izvajati ustrahovalne ukrepe proti delavstvu.

V Italiji so se prav tako pristaniški in tovarniški delavci obvezali, da se bodo izkrcavali in proizvajali orožja. Poleg tega pa se uspešno nadaljuje akcija za podpis petih točk. V vsakem občinskem svetu in drugih predstavniških organih partizanov miru predlagajo svetovalcem ali predstavnikom podpis petih točk. Do sedaj je preko tisoč občinskih svetov podpisalo resolucije, ki vsebujejo vseh pet točk Svetovnega odbora partizanov miru. Znančino je, da so te resolucije podpisali demokristjani republikanci, sarpatovci, romitovci, socialisti in komunisti. Ko se bo akcija končala, se bodo vse te resolucije stekle v italijanski parlament kjer bo postavljeno vprašanje petih točk.

Tudi v ostalem svetu se pospešuje akcija partizanov miru proti vojnimi hujšakom.

18. februarja t. l. je preminil slovenski pisatelj, Prežihov Voranc - Lovro Kuhar, ki se je rodil leta 1893 v Kotljah na ozemlju jugoslovanske Koroške.

Njegovo življenje je bilo zelo burno, ker se je moral zaradi preganjanja jugoslovanske kraljeve policije zateči v inozemstvo, kjer je dobil veliko izkušnje za svoje pisateljsko delo. Njegovi romani in povesti so mojsrovine realistične struje in so zato želi odobravanec slovenskih bralcev. Spisal je »Adamince«, »Poljanec«, »Samorastnik«, »Od Koteljo do Belih voda«.

Temu velikemu pisatelju, ki je se sorazmerno mlad umrl, se danes klanjajo vsi, ki gledajo v njegovih delih napredek v prosveti našega malega naroda. Prežihov Voranc - Lovro Kuhar bo ostal v spominu naših ljudi, ker jih njegova dela vodijo k še ostrejši borbi proti sovražnikom ljudstva. Ko pa bo jugoslovanska država ponovno postala mati svojih narodov, ne pa dežela, v imenu katere prizadeva peščica tolovajev in morilcev toliko gorja Jugoslovonom, bodo Slovenci piskali resnico o Prežihovu Vorancu. Titofašisti skušajo izbrabiti njegovo ime, njegova dela in njegov sloves, da bi prikriji pod tem plaščem svoje protijugoslovanske in protislovenske zločine. Takrat pa, v svobodni Jugoslaviji bodo Slovenci na drugačen način počastili spomin svojega velikega pisatelja. Prežihovu Vorancu-Lovru Kuharju kličejo tržaški Slovinci: Slava!

LONDON — Po poročilih, ki smo jih prejeli do trenutka, ko je šel naš list v tisk, je razvidno, da je na volitvah v Britanski parlament dobila znatno večino laburistična stranka. Na drugem mestu je konservativna, a na tretjem pa liberalna stranka. Komunistična stranka je na četrtem mestu.

18. februarja t. l. je preminil slovenski pisatelj, Prežihov Voranc - Lovro Kuhar, ki se je rodil leta 1893 v Kotljah na ozemlju jugoslovanske Koroške.

Njegovo življenje je bilo zelo burno, ker se je moral zaradi preganjanja jugoslovanske kraljeve policije zateči v inozemstvo, kjer je dobil veliko izkušnje za svoje pisateljsko delo. Njegovi romani in povesti so mojsrovine realistične struje in so zato želi odobravanec slovenskih bralcev. Spisal je »Adamince«, »Poljanec«, »Samorastnik«, »Od Koteljo do Belih voda«.

Temu velikemu pisatelju, ki je se sorazmerno mlad umrl, se danes klanjajo vsi, ki gledajo v njegovih delih napredek v prosveti našega malega naroda. Prežihov Voranc - Lovro Kuhar bo ostal v spominu naših ljudi, ker jih njegova dela vodijo k še ostrejši borbi proti sovražnikom ljudstva. Ko pa bo jugoslovanska država ponovno postala mati svojih narodov, ne pa dežela, v imenu katere prizadeva peščica tolovajev in morilcev toliko gorja Jugoslovonom, bodo Slovenci piskali resnico o Prežihovu Vorancu. Titofašisti skušajo izbrabiti njegovo ime, njegova dela in njegov sloves, da bi prikriji pod tem plaščem svoje protijugoslovanske in protislovenske zločine. Takrat pa, v svobodni Jugoslaviji bodo Slovenci na drugačen način počastili spomin svojega velikega pisatelja. Prežihovu Vorancu-Lovru Kuharju kličejo tržaški Slovinci: Slava!

LONDON — Po poročilih, ki smo jih prejeli do trenutka, ko je šel naš list v tisk, je razvidno, da je na volitvah v Britanski parlament dobila znatno večino laburistična stranka. Na drugem mestu je konservativna, a na tretjem pa liberalna stranka. Komunistična stranka je na četrtem mestu.

18. februarja t. l. je preminil slovenski pisatelj, Prežihov Voranc - Lovro Kuhar, ki se je rodil leta 1893 v Kotljah na ozemlju jugoslovanske Koroške.

Njegovo življenje je bilo zelo burno, ker se je moral zaradi preganjanja jugoslovanske kraljeve policije zateči v inozemstvo, kjer je dobil veliko izkušnje za svoje pisateljsko delo. Njegovi romani in povesti so mojsrovine realistične struje in so zato želi odobravanec slovenskih bralcev. Spisal je »Adamince«, »Poljanec«, »Samorastnik«, »Od Koteljo do Belih voda«.

Temu velikemu pisatelju, ki je se sorazmerno mlad umrl, se danes klanjajo vsi, ki gledajo v njegovih delih napredek v prosveti našega malega naroda. Prežihov Voranc - Lovro Kuhar bo ostal v spominu naših ljudi, ker jih njegova dela vodijo k še ostrejši borbi proti sovražnikom ljudstva. Ko pa bo jugoslovanska država ponovno postala mati svojih narodov, ne pa dežela, v imenu katere prizadeva peščica tolovajev in morilcev toliko gorja Jugoslovonom, bodo Slovenci piskali resnico o Prežihovu Vorancu. Titofašisti skušajo izbrabiti njegovo ime, njegova dela in njegov sloves, da bi prikriji pod tem plaščem svoje protijugoslovanske in protislovenske zločine. Takrat pa, v svobodni Jugoslaviji bodo Slovenci na drugačen način počastili spomin svojega velikega pisatelja. Prežihovu Vorancu-Lovru Kuharju kličejo tržaški Slovinci: Slava!

LONDON — Po poročilih, ki smo jih prejeli do trenutka, ko je šel naš list v tisk, je razvidno, da je na volitvah v Britanski parlament dobila znatno večino laburistična stranka. Na drugem mestu je konservativna, a na tretjem pa liberalna stranka. Komunistična stranka je na četrtem mestu.

UDBOVSKE GROŽNJE proti tovarišici Rijavec

GORICA — Grožnje, izsiljevanje, teror in politijske metode so odlični atributi titofašistov. Vsakokrat ko jih izkazuje argumenti postavljajo ob zid, da ne morejo odgovoriti ničesar in zahtevajo, da se v svoji razjarjenosti vrnijo k besu poslušajočim otroci in teritoriji.

16. februarja t. l. se je v prisotnosti več oseb med temi je bila ugotovljena titofašistična aktivistka in tovarišica Lino-Miro Rijavec, članica federacijskega komiteta KPI za Trst, titofašistom Alojzemu Codermazzu (Kodermacom).

V tem razgovoru je omenjeni Codermaz - Kodermac, eden izmed največjih evropskih titofašističnih povodnikov, skušal iznašati vsi Djallova protislovjetski arsenal, da bi prikriji k molku našo tovarišico. Lino-Miro Rijavec je bila v tem razgovoru zelo samozavestna in simpatična. Njena odgovorila v duhu izsiljevanja o titofašizmu, socializmu, komunističnem svetovalstvu, demokraciji in socializmu, je titofašistični Kodermac začel žalostno in v katerem jih žalijo demokristjanska trobila in De Ga-

speri. Dejal je, kar pravijo vsi ameriški listi v italijansčini, da KPI špekulira z imeni teh žrtvic in da so bile te žrtve neopotrebnosti.

Tovarišica Rijavec je je mogla tako dobro razkrinkati kot podlega agenta imperialistov in kot hlapca demokristjanske propagande. Ker so ga argumenti tovarišice Mire postavili ob zid in ker ni mogel več ziniti nič besede, da bi odokazala svoje protislovjetske in protikomunistične trditve, ki jih je povzel iz Djallova, De Gasperijevega in Trumanovega arzenala, se je razhudil in ji začel groziti.

Tovarišici Miri je dejal: «Če bo ena sama beseda današnjega razgovora objavljena v kakem listu, Mira pazi na svoje življenje. Stavke »Mira pazi na svoje življenje« je ponovil večkrat.

Kaj je titofašist Codermaz - Kodermac hotel povedati s temi besedami? Ali je hotel opozoriti, da tovarišici strežijo po življenju? Mislimo da ta dogodek in te besede predobro osvetljujejo epripretilne metode teh zločincev. Vsekakor si oni mislijo da je UDBa njihova največja sila. Toda UDBa jim ne bo pomagala proti ljudskemu ogorčenju in besu. Sedaj vemo, komu je pripisati ako se kaj zlega zgori tovarišici Miro.

UMRL JE Prežihov Voranc

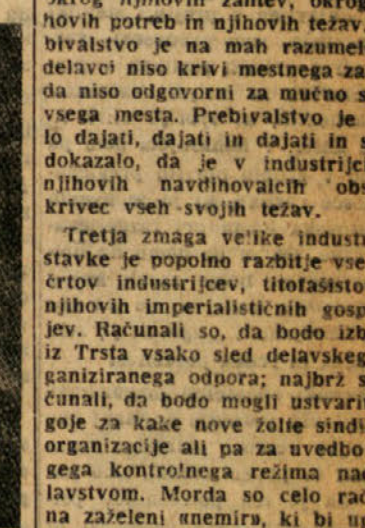

18. februarja t. l. je preminil slovenski pisatelj, Prežihov Voranc - Lovro Kuhar, ki se je rodil leta 1893 v Kotljah na ozemlju jugoslovanske Koroške.

Njegovo življenje je bilo zelo burno, ker se je moral zaradi preganjanja jugoslovanske kraljeve policije zateči v inozemstvo, kjer je dobil veliko izkušnje za svoje pisateljsko delo. Njegovi romani in povesti so mojsrovine realistične struje in so zato želi odobravanec slovenskih bralcev. Spisal je »Adamince«, »Poljanec«, »Samorastnik«, »Od Koteljo do Belih voda«.

Temu velikemu pisatelju, ki je se sorazmerno mlad umrl, se danes klanjajo vsi, ki gledajo v njegovih delih napredek v prosveti našega malega naroda. Prežihov Voranc - Lovro Kuhar bo ostal v spominu naših ljudi, ker jih njegova dela vodijo k še ostrejši borbi proti sovražnikom ljudstva. Ko pa bo jugoslovanska država ponovno postala mati svojih narodov, ne pa dežela, v imenu katere prizadeva peščica tolovajev in morilcev toliko gorja Jugoslovonom, bodo Slovenci piskali resnico o Prežihovu Vorancu. Titofašisti skušajo izbrabiti njegovo ime, njegova dela in njegov sloves, da bi prikriji pod tem plaščem svoje protijugoslovanske in protislovenske zločine. Takrat pa, v svobodni Jugoslaviji bodo Slovenci na drugačen način počastili spomin svojega velikega pisatelja. Prežihovu Vorancu-Lovru Kuharju kličejo tržaški Slovinci: Slava!

UMRL JE Prežihov Voranc

18. februarja t. l. je preminil slovenski pisatelj, Prežihov Voranc - Lovro Kuhar, ki se je rodil leta 1893 v Kotljah na ozemlju jugoslovanske Koroške.

Njegovo življenje je bilo zelo burno, ker se je moral zaradi preganjanja jugoslovanske kraljeve policije zateči v inozemstvo, kjer je dobil veliko izkušnje za svoje pisateljsko delo. Njegovi romani in povesti so mojsrovine realistične struje in so zato želi odobravanec slovenskih bralcev. Spisal je »Adamince«, »Poljanec«, »Samorastnik«, »Od Koteljo do Belih voda«.

Temu velikemu pisatelju, ki je se sorazmerno mlad umrl, se danes klanjajo vsi, ki gledajo v njegovih delih napredek v prosveti našega malega naroda. Prežihov Voranc - Lovro Kuhar bo ostal v spominu naših ljudi, ker jih njegova dela vodijo k še ostrejši borbi proti sovražnikom ljudstva. Ko pa bo jugoslovanska država ponovno postala mati svojih narodov, ne pa dežela, v imenu katere prizadeva peščica tolovajev in morilcev toliko gorja Jugoslovonom, bodo Slovenci piskali resnico o Prežihovu Vorancu. Titofašisti skušajo izbrabiti njegovo ime, njegova dela in njegov sloves, da bi prikriji pod tem plaščem svoje protijugoslovanske in protislovenske zločine. Takrat pa, v svobodni Jugoslaviji bodo Slovenci na drugačen način počastili spomin svojega velikega pisatelja. Prežihovu Vorancu-Lovru Kuharju kličejo tržaški Slovinci: Slava!

LONDON — Po poročilih, ki smo jih prejeli do trenutka, ko je šel naš list v tisk, je razvidno, da je na volitvah v Britanski parlament dobila znatno večino laburistična stranka. Na drugem mestu je konservativna, a na tretjem pa liberalna stranka. Komunistična stranka je na četrtem mestu.

KAPITALISTIČNI SISTEM IN VOJNA STA NELOČLJIVA

KANIBAL

Skril in zabunkal se je v Ottavi v skrbno zastraženem delu velikega stanovanjskega bloka

Čigar okna so zamrežena, a obiskovalce spremljajo uniformirane straže.

Ta človek živa vnaprej je edob hiperbiskovite vojnem. To bo razdobje, ako bodo razmahali med dogodki postali silno krajši, medtem ko bo ozemlje, ki bo uničeno v enem samem trenutku množno sirše in se bo pojavila možnost izgube cele generacije zaradi kemičnih (plinov) bioloških (bacilov) ali atomskih napadov.

Ves srečen si melje roke: s perspektive množičnega iztrebljanja ljudi so sijajne.

Ta gnusni portret kanibalov je prikazal svojim čitateljem ilustrirani kanadski tednik «Standards». Morda kdo misli, da je nestvor, o katerem je govora, zaprt v dobro zastraženo kletko v Ottavi.

Vendar se oni, ki tako misli moti. Nič ne misli niti najmanj, da bi rešil ljudi pred groznjavi tega zločinca. Straže niso proti njemu, njegvo za to, da čuvajo njegovo življenje! Nestvor je svoboden! Ime mu je Omund McKillop Solandt in je ravnatelj znanstvenih raziskovanj kanadskega ministrstva za obrambo. On na leto dobi 25 milijonov dolarjev za uresničitev svojih ljudozdrskih načrtov. Sedem institutov dela pod njegovo kontrolo ter študira evprasanja kemične in biološke vojne.

To pomeni, da tam v Kanadi delajo v institutih na tem, da pripravijo uničujoče bacile tifusa, kolere, antraxa, kuge itd. Solandt je zadovoljen z napredovanjem svojega dela; on govori:

«Upati moremo, da homo dosegel sijajne uspehe, ki bodo odobrili in uporabljeni od naših velikih zaveznikov.»

Vsi poznajo stega velikega zaveznika: to so Združene države. Solandt je ves srečen. O njem pišejo, da «povzva več sredstev za iztrebljanje ljudi kot kateri koli drugi prebivalec Kanade!»

Tisk vojnih hujskavcev dela reklamo Solandtu. Iz tega kanibal je naredil svojega junaka!

x x x

Le malo več kot deset let je milo, odkar je Hitler sprožil v Ev-

ropi drugo svetovno vojno. S tem da so se vrgli nad Poljsko, so nemški fašisti zažgali svetovni požar, v plamenih katerega so propadle na desetine milijonov človeških življenj ter, neprecenljive kulturne in materialne vrednosti.

Proračun žrtve, ki jih je človeštvo utrpelo v tej vojni pa je treba začeti mnogo pred 1. septembrom 1939. Kapitalistični svet je začel aršeti v vojno dolgo pred prvimi streli na nemško-poljski meji. Že dolgo pred 1939. letom so se fašisti okoristili strpnosti vodilnih ljudi ozel zapadne demokracije, že dolgo pred so fašisti napadali dokonali pripravljane bitke za svoje podvige. Angleski, francoski in ameriški epomirjevalci fašizma so se se bahali na vse grlo, da so rešili mir, a že so se raztegnile vraznosti, na sinih prostranstvih Daljnega vzhoda in Afrike, kjer so potegnile v svoj metej več kot pol milijarde človeških bitij.

Kakor vsaka vojna, ki se je rodila iz imperialističnih interesov, je bila tudi vojna, ki so jo sprožili fašistični napadatelji, strasen zločin proti človeštvo. ZSSR je pravčasno opozorila na nevarnost za mir, ki je izvirala iz fašističnega bloka držav. Sovjetska vlada je opozorila Anglijo, Francijo in Združene države na nevarnosti, ki izhajajo iz politike dobrikanja napadalcu. Ona je delala nemurno na tem, da se ustanovi enotna fronta dežel, ki hočejo ohraniti svobodo, da bi tako privedla k pameti sovražnika miru. A kaj je brigalo vladajoče razrede in osebnosti zapadnih velesil, ki so bili zaslepieni s sovražstvom do dežele socializma, da so fašisti spravljali v nevarnost življenjske interese vsega človeštva. Oni niso niti skrivali svojih simpatij do epkata proti kominterni, ki so ga sklenile sile osi, čeprav je bil ta paket le očitvena krinka priprav za novo vojno proti miroljubnim narodom. Do poslednjega trenutka so plačani politiki upali, da bodo lahko obrnili hitlerjevski napad proti vzhodu in zadovoljili fašistične apetite na škodo Sovjetske zveze. Ko so plameni požara že lizali zidove njihove hiše, so se upali, da se bo obrnil veter in da bo požar zagrabil sosedovo hišo...

Narodi so drago plačali zločinski politiko vodilnih oseb zapadnih sil. Hitlerjevske tolpe so zasedle večino evropskih držav. Ko so se polastili zapadnih predelov Evrope, so prišli fašistični zavojevalci pred prag Anglije. Hitlerjevci pa so dobro vedeli, da njihove zmage nimajo nobenega pomena, dokler obstaja Sovjetska zveza, trdnjava miru, svobode in neodvisnosti narodov. Od dneva svojega nastanka in pojave na mednarodnem polju, je predstavljala sovjetska država nevarnost za napadatelje; ona jim je jemala gotovost, da bodo ostali nekažnovani. S svojim zločinskim napadom na sovjetsko zvezo so poskušali hitlerjevci ziomiti in odstraniti najresnejšo oviro, ki jim je stala na poti za dosego svetovnega gospodarstva.

Znano je kako se je končal ta poskus nemških imperialistov. Ou trenutku, ko je padla na tehniko vsa vojska in gospodarska moč ZSSR, se je položaj izpremenil v korist sil miru in demokracije. Sovjetski narodi so prevzeli vso težo vojne proti fašističnemu zavojevalcu. V tej borbi je sovjetska armada pobila glavne sile hitlerjevske Nemčije, ki so imele za seboj vire vse zasedene Evrope. Seic ko je postalo jasno, da je Sovjetska zveza v stanju zadati z lastnimi silami popolen poraz hitlerjevski Nemčiji, ko so se zapadni zavezniki ustrašili, da bi prepoznali k zmagovalstvu, sele takrat so začeli vojne operacije v Evropi. A se takrat so gledali, da ne vežejo nase znatnejših sovražnikovih sil.

Vkljub številnim poskusom, ki so bili narejeni po vojni in med katerimi se odlikujejo titovci, da bi se potvrdila zgodovina druge svetovne vojne, je vendar danes za milijone ljudi neizpodbitno dokazana odločilna vloga Sovjetske zveze. V sklopu splošne kampanje, da ZSSR ni imela odločilne vloge v vojni, so titovci zavzeli odgovarjajoče mesto in trdijo, da se je Jugoslavija osvobodila z lastnimi silami.

Velika osvobodilna misija Sovjetske zveze je silno dvignila njen mednarodni ugled in vpliv, ljubezen in spoštovanje, ki ga gojijo do nje delovne množice vsega sveta. Tudi proti temu ugledu ZSSR vodi svetovni imperialistični tabor ogorčenje in gnusno kampanjo, a v njej imajo titovci avanvirsko vlogo s

svojimi klevetami o imperializmu Sovjetske zveze. ZSSR je imela odločilno vlogo v zmagi nad fašističnimi okupatorji. Po vojni se nesebično bori, da nobi snubci na svetovno gospodarstvo ne bi oropali narodov njihovih pridobitev. Danes zavzema borba Sovjetske zveze v korist miru še toliko večjo važnost, ker ponovno teži nad svetom groznja novega svetovnega klanja.

Malo več ko deset let je preslo od začeta druge svetovne vojne in niti pet let se ni preslo od njenega konca in se še ponovno pripravljajo na napad sile, ki so postavile na noge fašistično zver in ki so ji nabrusile zobe. Se enkrat vidimo, da dobiva potrditev teza marksizma-Leninizma, ki jo je izrazil Stalin:

«Vojna je za kapitalistične dežele prav tako prirodno in zakonito stanje kakor izkoriščanje delavskega razreda.»

Anglo-ameriški imperialisti nesramno grozijo z bakljo novega svetovnega požara. Pobrali so zlasti napadalnosti, ki je padla hitlerjevem iz rok, ter erpajo iz ideološke zakladnice fašizma in za kamufližno uporabljajo njegove metode.

Stalin je marca 1939 dejal:

«V današnji dobi ni mogoče odstraniti z enim samim mahom vseh ovir in se prevaliti v vojno, ne da bi sovražnik računal na razne pogodbe in javno mnenje. Buržoazni politiki vedo to zelo dobro.»

Predno sprožijo novo vojno morajo napadatelji obdelati javno mnenje, ga prevarati in zavesti v zmotu. V tem pogledu se v poslednjih desetih letih stvari niso izpremenile. Kot nekoč se je tudi danes treba posluževati v ta namen klevet, nesramno oboževati Sovjetsko zvezo, da ima napadalne namene (titovci so v tem prednja straža imperializma), čeprav je ZSSR najmočnejša opora miru. Nadalje, ali niso Atlantski pakt, Zapadna unija itd. le nova izdaja epkata proti kominterni, «osi Rim-Berlin», ali pa strikta Rim-Berlin-Tokijo? Kako ponavljajo stare primere, postaja vse bolj očitno. Vendar je tudi očitno, da ne postajajo stari načrti s tem, da dobijo nova imena, da so vključena nova glavna mesta, nič bolj zapeljivi v obeh množic, v obeh javnega mnenja.

Delavske plače v Jugoslaviji prinašajo samo bedo in lakoto

Potrošniki «posebnih magazinov» porabijo eno tretino celotne potrošnje življenjskih potrebščin - «Vrhovi» titovskega ustroja porabijo letno okrog 54.000 ton mesa - vse ostalo prebivalstvo pa komaj 36.000 ton.

V prvem delu tega pregleda, ki je bil objavljen v prejšnji številki našega lista, smo predvsem razpravljali o velikih razlikah v plačah delavcev in nižjih uradnikov ter elementih, ki tvorijo elito titovske kaste. V današnjem delu pa bomo gledali v grobih obrisih pregleda tisto kričico razniko, ki jo je uvedla ista titovska kasta pri razdeljevanju hrane. Da se ne bomo na dolgo zavlečevali bomo začeli kaj z razdeljevanju mesa, ki je za navadnega žemljane v Jugoslaviji, zelo dragocena in redka posebnost.

Potrošniki posebnih magazinov v Jugoslaviji porabijo najmanj eno tretino od celotne potrošnje mesa v državi (v prvem članku smo navedeli, da je ta potrošnja približno 200.000). Mesa čestokrat ni v sgarantirani preskrbi. To potrjuje celo sami titovci in celo v svojem glasni ljudski pravici. Ni čudno, če želimo, da je bila za vsa nekdanja jugoslavijca mesa država, ki bi se potrošnje mesa od zvezne vlade, ki bi se v vsaki državi, zelo dragocena in redka posebnost.

Potrošniki posebnih magazinov v Jugoslaviji porabijo najmanj eno tretino od celotne potrošnje mesa v državi (v prvem članku smo navedeli, da je ta potrošnja približno 200.000). Mesa čestokrat ni v sgarantirani preskrbi. To potrjuje celo sami titovci in celo v svojem glasni ljudski pravici. Ni čudno, če želimo, da je bila za vsa nekdanja jugoslavijca mesa država, ki bi se potrošnje mesa od zvezne vlade, ki bi se v vsaki državi, zelo dragocena in redka posebnost.

Ne pretiravimo, če trdimo, da prejemajo privilegirane družine titove kaste, ki imajo pravico do posebnih magazinov, po po, drugi kg. mesa dnevno. Povprečno bi to znašalo nekaj več kot enajst kg. na vsako osebo na mesec (vseštev namreč tudi šunko, salamo in slanino).

Leta 1948 so razprodali v posebnih magazinih 27.000 ton mesa. Poleg omenjene količine jo bilo porabljenih še 3500 ton v približno 100 propagandistično-turističnih in udbovskih restavracijah (kjer se mastno hranijo tudi tisti tržaški izletniki, katere zabavajo babičevci od časa do časa v Sloveniji); približno toliko tudi od podoficerjev UDBE, milice, KNOJa in Armije (za katere ni prostora v posebnih magazinih). Tako vidimo, da požrejo vrhovi titovskega vojsko-policijskega in birokratskega ustroja okrog 34.000 ton mesa na leto.

demo do zaključka, da titovska banda odtrga od ust priprtega delovnega ljudstva ok 34.000 ton mesa na leto.

Po podatkih, ki jih je poročal na neki konferenci Sarlatan Kidric, je razvidno, da je bilo nakazano nepopolnoiskemu ljudstvu 90.000 ton mesa letno. Po teh podatkih — v situaciji, da bi bili toci, je razvidno, da ni za delavce in navadne uradnike ter za vse ostale prebivalstvo ostalo več nego 36.000 ton mesa za vse leto. Torej nekaj več kot ena tretina celotne potrošnje.

Za navadne prebivalce, ki živijo v večjih mestih — ten je približno 4,4 milijone — za tiste, ki živijo v pasivnih krajih ter za one, ki živijo v deželah, ki so bile opustose ne po vojni (skupno okrog 4 milijone), pride na mesec povprečno komaj po en kg mesa na osebo. Seveda je vprašanje, če ga sploh dobi, kajti tudi to je odvisno od titovske administracije za katero že vsi vedo, da redno posluje le izjemoma. Zato pa večkrat mesa ne delijo redno niti enkrat na mesec, marveč le vsake tri ali štiri mesece.

Jugoslovansko delovno ljudstvo dobro ve, kaj je vzrok temu, da mesa ne manjka, kot ga ni manjkalo niti v predvojni Jugoslaviji, niti niti mesa v prodaji. Ve tudi, da ve, da ga jako le tisti, ki ukazujejo ubogemu trpinu-delavcu in da seveda kuliki ter drugi bogataši. Zato Beograščani — n.b., da je v Beogradu preskrba mnogo bolj redna, kot v ostalih krajih, zaradi propagande — pravijo tistim, ki imajo pravico do posebnih magazinov kulturbundovca. To namreč zato, ker so za časa vojne, ko je bilo veliko pomanjkanje, imeli tam prav take posebne magazine nemškuturji-folksdobjerji, katerim so pravili tudi kulturbundovca.

Kidričevsko-dijasovska propagandna poskušna trdit, da je prebivalstvo mest v glavnini doseglo le

ta 1948 predvojno raven, v gotovih ozirih (katerih? Menda v gladu!) pa da jo je prekoračil!!! In evvo kaj pravi Kidric v svojem sarlatanskem poročilu:

«V primeri s predvojno potrošnjo smo prekoračili potrošnje kruga za 4,45 odst. skladnja za 41,13 odst., tekstilij pa za 11,40 odst.»

Ovrec bi bil vsak komentar k takim besedilom, prepričan smo, da se bodo našli — in tudi oni, ki so imeli v mislih — dobro ve, da to ni res, da je torej velika laž. To potrjuje na vsi- soce paketov iz vsen delov sveta, ki vsak dan romajo v ubogo — po zaslugi titovcev in njihove politike, sestradano Jugoslavijo.

Pa oglejmo si še nadaljnjem poročilo laznjivca Kidriča, v katerem pravi, da so v primeru s točko 100 iz leta 1939 dosegli leta 1948 v potrošnji mesečne točke 93,83; mesa 87,99 in obutve pa točko 95.

Je vendar prav dobro vedno, da je na tisoce delavskih družin, ki sploh hrano brez masti, da o mesu sploh ne govorimo, ter da se obutje v take čevlje, ki bi jih bili nekoč že zdavnaj zmetali na smetišče.

Dobro je znano, da delavci ne prejmejo niti ene tretine tistega blaga, ki jim je po zakonu nakazano. To potrjuje tudi dejstvo, da so prisiljeni kupovati vse tisto, česar ne prejmejo sv garantirani preskrbi na črni borzi in pri kulakih. Povsem je razumljivo, da morajo to blago plačati od štiri do desetkrat dražje.

Zdaj si lahko ustvarimo sliko, kakšne so v resnici delavske plače. Vzemimo n.p.r. slučaj, da je neka gospodinja prejela 75 odst. sgarantirane preskrbe ter, da je njen mož delavec z živilsko nakaznico kategorije R2, ona sama da ima nakaznico R3, da imata enega otroka izpod 7 let starosti, ki ima nakaznico D2 ter da živi v družini tudi en staric z nakaznico G1. Pogledjmo, kaj prejmeta na mesec potom sgarantirane preskrbe:

Štiričlanska delavska družina dobi	dnevno kruha gramov	mesečno gramov			Skupno kalorij za vso družino
		maščobe	mesa	sladkorja	
Če delata mož in žena	1300	2465	5325	2287	3803
Če dela samo mož	1200	2275	5025	2137	3548

Delavcu, ki pripada kategoriji R2 (Glej zadnje Delo str. 2), je potrebno dnevno 3500 kalorij (kar je izpod 2800 kalorij je mnogo pre malo bodisi za delavca ali za delavko). V gornjem primeru vidimo, da sgarantirana preskrba zadovoljuje le za enega člana družine. Če je zaposlen samo mož, zasluži največ 3500 din mesečno, oba z ženo pa zaslužitja do 6000 din. Za sgarantirano preskrbo 900 din, a za sgarantirano preskrbo od 7 do 800 din. V prvem slučaju jim preostane od 2300 do 2400 din, v drugem pa 4800-4900 din. S to vsoto pa morajo kupiti na prostem tržišču vse ostale potrebščine a po naslednjih cenah:

10 kg. moke	po 70 - 80 din. kg.	- 700 - 800 din.
2 „ masti	„ 400 - 500 „	- 800 - 1000 „
1 „ slanine	„ 400 - 500 „	- 400 - 500 „
5 „ mesa	„ 150 - 200 „	- 750 - 1000 „
4 „ sira	„ 75 - 100 „	- 300 - 400 „
30 kom. jajc	„ 15 - 80 „	komad - 450 - 600 „
16 lit. mleka	„ 25 - 30 „ lit.	- 375 - 450 „

Mesečni stroški na „prostem trgu“ . . . 3776 - 4750 din.

V gornjem primeru vidimo, da ne preostaja denarja za kurivo, niti za vse ostale druge potrebščine. O obliki in obutvi sploh ne govorimo.

To so dokazi, ki na dovolj jasn način potrjujejo v kako bednem stanju se nahajajo jugoslovanski delavci. To so dokazi, da vlada v Jugoslaviji še vedno strašna beda

in pomanjkanje, seveda le po zaslugi elitnih vrhov titove kaste, ki za živi v pravem blagostanju in izobilju. To so dokazi, ki na dovolj jasn način potrjujejo, da stoji pred delavnim ljudstvom Jugoslavije velika in neizprosna borba za uresničitev dokončane in pravega osvobodjenja izpod vseh vrst zatiranja in zasluževanja.

Ze štiri mesece zavzema «spora med Anglijo in Jemenom pozornost javnega mnenja v deželah Bliznjega vzhoda. Okolnosti in značilnosti tega spora so vesstransko zanimive.

Majhna fevdalna država, Jemen, ki se nahaja na jugu arabskega polotoka, je bila 1949. leta predmet ostrega pritiska s strani Anglije. Izrinjen od ameriškega kapitala iz svojih kolonij na Bliznjem vzhodu, je vrgel angleški imperializem na maloštevilne točke, ki so še ohranile nek ostank neodvisnosti. Med temi je bil Jemen, ki je že dolgo interesirani britanske oblasti, bodisi zaradi svojih neizkoriščenih bogastev na petroleju, bodisi zaradi svojega strateško važnega zemljepisnega položaja.

Ko so obupali, da bi prišli do svojega cilja s pritiskom na Seika ul-Islam Ahmeda, vladarja Jemena, so angleški imperialisti prišli k vojnemu podvigu. Septembra 1949, so bombardirali številna mesta, ubili mnogo prebivalcev ter povzročili prebivalstvu Jemena veliko materialno škodo. Vlada Jemena je odločno protestirala proti temu napadu. Ona je zahtevala od angleške vlade odškodnino za povzročeno škodo in je tudi sporočila svoj namen, da bo vložila na Varnostni svet OZN pritožbo proti Angliji. Angleške oblasti so podvezle vse,

ŽEBLJARSKA OTON ŽUPANČIČ

Od štirih do ene, od štirih do ene, so zarje ruzene, so trate zelene, od štire do ene. Vodá nam koleša, mehove nam žene.

nad nakil smo sključeni vsi fantje, možje in dekleta in žene od štirih do ene. Že vsi smo izmučeni: vodá nam koleša, mehove nam žene.

od štirih do ene, od štirih do ene. Pol treh, pol treh — spet puha nam meh! Zareči žebliji, žebliji v obeh. Od osmih zvečer žebliji, žebliji v obeh.

Od štirih do ene vodá nam koleša, mehove nam žene.

od osmih do treh zareči žebliji, žebliji v obeh... Sino jih v polje sejali? Po polju nam naši žebliji cvetijo, poglej v nebo: vanj smo jih kovali

od štirih do ene, do osmih od treh, da nam bodo tudi ponoči v obeh. Pa ondan sem pred zrcalom postala, o, kakor da sem po sebi kovala! O, kakor da delam vse božji dan.

Od štirih do ene, od štirih do ene, vodá nam koleša, mehove nam žene.

do osmih od treh zareči žebliji, žebliji v obeh...

Intrige in nasilje nad Indonezijo ne bodo rešile imperialistov in njihovih hlapcev

Ni preteklo mnogo dni, odkar se je v Indoneziji izbruhnil svojevstaven upor. Prav zaradi svojevstavnosti je ta upor takoj navezaval na pozornost javnega mnenja širom sveta. Vodilna osebnost upora pred javnostjo je kapetan Westerling.

Po vseh časopisih čitamo vprašanje in najrazličnejše odgovore o tem, kdo je ta Westerling, koga predstavlja, kdo se skriva za njega.

Če se natančneje pozanimamo za preteklost Westerlinga, za tisto kar je dejansko naredil (in ne za tisto kar govori), vidimo, da se je odlikoval v okrutnosti proti indonezijskim borcem za svobodo.

Holandski imperializem se je poslužil vseh mogočih načinov borbe proti indonezijskemu ljudstvu. Armada 150.000 mož, ki so jo pripeljali iz Nizozemske mu ni zadostovala, da bi strl odpor prebivalstva, ki šteje 70 milijonov ljudi. Zato so nizozemski imperialisti brez sramu vključili v svoje čete oddelke SS-ovcev. Vendar niti SS-ovci, niti nizozemski kolonialne čete niso mogle streti udara, zato so pa stari kolonialni navadi poskušali zaneti sovražstvo med raznimi narodi Indonezije. Med najbolj zaostalimi plemeni so holandske vojske oblasti oborožile in opremile oddelke, ki so jih poslale proti indonezijskim partizanom. Prav te oddelke je nekoč vodil Westerling, kjer se je odklopal kot prvi krvnik in organizator pokoljev na otokih: Java, Celebes, Borneo in Bali. Ze v preteklosti je bil torej Westerling diplomirani agent nizozemskih imperialistov, ki so ga pošiljali na «posobne misije» tja, kjer je bilo treba organizirati sovražstvo med narodi in plemenskimi skupinami. Jasno je, da si po taki zločinski preteklosti ne zasluži drugega nego vešala in da tudi v svojih sedanjih postulovalnih predstavah določeno imperialistično skupino.

Če hočemo vedeti, kaj se dogaja v Indoneziji nam mora biti položaj raznih političnih skupin v vprašanje njene neodvisnosti. Osnovna sila borbe za neodvisnost Indonezije je indonezijsko ljudstvo, ki ga dosledno zastopa in vodi njegova komunistična partija, a njej ob strani druge levčarske organizacije, ki so povezane v Narodni fronti. Večina naprednih organizacij in seveda v prvi vrsti komunistična partija so v ilegali. V ilegalo so prišle te organizacije (tudi v predelih, ki niso bili zasedeni od nizozemskih čet) po zaslugi strank nacionalistične buržoazije, ki so izdajalsko in zahrbtno daje arretirati veliko število voditeljev in aktivistov naprednih organizacij in jih postrelile, desetine tisočev pa vrgle v zapore in koncentracijska taborišča. Indonezijski narodi, komunisti in dosledni demokratki so vodili borbo proti japonskim osvobodilnim organizacijam.

Tretji politični faktor, ki igra svojo vlogo v Indoneziji je končno tuji imperializem. Tuji imperialisti so vsi proti svobodni indonezijske republike. Ni potrebno niti izgovoriti besed za stališče nizozemskih kolonialnih izkoriščevalcev, a isto je tudi stališče ameriških imperialistov.

Ta nasilja proti majhnemu narodu so se dogajala v trenutku, ko so predstavniki Anglije, Združenih držav in drugih imperialističnih sil spuščali s tribune Organizacije združenih narodov medene govore o «svobodi», «demokraciji» in «neodvisnosti» in ko je bilo v Washingtonu silno mnogo govora, da je treba pomagati zastoalnim narodom.

Jemen je žrtev anglo-ameriške imperialistične borbe za petrolej, tržišča in vplivna področja na Bliznjem vzhodu. Egipčanski časopis «Al Misir» je sporočil, da je prišlo do sporazuma med imperialisti Združenih držav in Anglije. Na osnovi tega sporazuma je bil omogočen angleški napad proti Jemenu.

Ta časopis je pisal: «Združene države so pooblastile Anglijo, da razširi svoja vplivna področja na ško do Jemena. V zameno mora Anglija odstopiti Združenim državam določene privilegije, ki jih ima na Bliznjem vzhodu.»

Samovolja in nasilja angleških oblasti proti Jemenu so dvignila in širijo upravičeno ogorčenje širokih ljudskih množic v deželah Bliznjega vzhoda. Javno mnenje ter deželne oblasti in Anglije kot primer napadalnosti. Delovne množice proglašajo vedno bolj odločno svojo voljo borbe za svobodo in neodvisnost Jemena.

Samovoljnost te angleške družbe, ki so jo podpirali oblasti v Adenu, je izzvala nove proteste s strani Anglijske oblasti so podvezle vse,

kolonialnim vladam, ki jih je poslala laburistična vlada in končno proti nizozemskim osvobodilcem in njihovim hlapcem. Ta borba danes se nadaljuje in zajema vedno širše plasti naroda. Danes postaja ta borba posebno nevarna za tuje imperialiste, ker so z zmago kitajske ljudske armade silno narasle možnosti za demokratične in svobodoljubne sile v Indoneziji.

Drugi politični faktor v Indoneziji je tamkajšnja buržoazija. Odkar je bila Indonezija osvobodena izpod Japonske okupacije je domača buržoazija sprevidela, da ne more sama oddržati oblasti v deželi. Najprej je dovolila vstop v deželo angleških okupacijskih četam. Povezala se je z anglo-ameriškim imperializmom in skupnc z njimi spletakarila proti svojemu ljudstvu in njegovi svobodi. Ko so morale angleške čete pod pritiskom javnega mnenja zapustiti Indonezijo, se je povezala nacionalistična buržoazija (tudi z nizozemskimi okupatorji ter sodeluje z njimi v borbi proti ljudstvu, ker se boji svobode, ki bi naredila konec tudi njenemu izkoriščanju. Ta indonezijska buržoazija je izdala in prodala svobodno indonezijsko republiko, ki je bila ustanovljena s porazom Japoncev. V zameno za pomoč, ki jo prejema od anglo-ameriških in pozneje tudi nizozemskih imperialistov, je pristala na vedno bolj ponižujoče predloge kolonialnih izkoriščevalcev. Poslednji kompromis med različnimi imperialističnimi skupinami in tu buržoazijo je takozvani Haski sporazum, kjer je bila ustanovljena «svobodna Indonezijska unija. Nedvomno je tudi ta oblika svobode v samem imenu in ne v dejanjih neprijetna prav posebno nizozemskim imperialistom, ki bi se radi znebili. Po nekaterih vesteh je to tisto ozadje, ki je povzročilo nastop Westerlinga. Haski sporazum in Indonezijska republika so bili skrupcuni na pobudo ameriških imperialistov, ki se boje težkih posledic zmage kitajskega demokratičnega gibanja na osvobodilno borbo v kolonijah.

Med imperialističnimi skupinami, ki so tudi velika nasprotja. Oni, ki tvorijo Indonezijo so znani po silnih naravnih bogastvih. Najbolj je zavzemal nizozemski kapital prvo mesto v investicijah. Današnje vse bolj širi ameriški kapital v Indonezijo in izpodirja nizozemskega. S pomočjo buržoaznih imperialističnih voditeljev Sukarnaa, Ki Karira in drugih so se ameriški trsti polastili petrolejskih rezerv dežele. Družba Rockefeller ima danes v Indoneziji stotine petrolejskih virov in desetine milijonov dolarjev. Po koncu druge svetovne vojne je družba Standard Oil Co. pridila dve četistilni na Sumatru in tri na Java. Njena podružnica Crown Petroleum Oil Co. ima 5 milijonov hektarjev letejskih četistil na Sumatru in milijon hektarjev na Java.

Preko milijon hektarjev kmetijskih plantaž pripada ameriškim monopolom. Goodrich Rubber Co. in druge so se polastile silnih plantaž kavevka na Sumatru in Java. Ameriški trsti kontrolirajo proizvodnjo v rudnikih kositra na Banki in Billiton, ki so pripadali holandski družbi Tin Co. Ameriški monopol so bili gospodujoče položaje v javni struji nikla, svinca, sladkorja, kavi, kava, itd.

Združene države hočejo naravnost Indonezije svoje oporišče za vojno-vzhodni Aziji. Zato razvijajo letališča, delajo fotografske zavode, ogorčena konkurenčna borba za držišča. Po drugih vesteh, ki so prišle iz Indonezije je Westerling postavil nizozemskim imperialistom v borbi proti ameriškim za vseh bogastev (ki pripadajo ameriškim privilegijam samo indonezijskemu ljudstvu).

Končno je poslednja možnost, da Westerlinga ta, da se imperialistični voditelji, da ne morejo prevzeti Indoneziji niti tiste «svobode» indonezijske buržoazije in da so zato organizirali Westerlinga.

Dejstvo je, da predstavlja Westerlingov upor, ki je bil izvožen z nizozemskimi vojskarski rozen iz nizozemskih vojskarski diše korak nazaj tudi v primeru, ki si je ime «Indonezijska republika». Westerling je najbolj krivatič pokoljev in stvarstavljan lanko njegova oblast najbolj nazadnjaško kolonialno. Do to so bili razlogi, da je Sovjetska zveza prav v tem dnehu Indonezijo priznala vlado Indonezijske republike. S tem je hotela poudariti, da predstavlja dosedanja režim vedno napredek z Westerlingovim prebitelja imperialiste, ki so postavili svet pred izgorevanje dejavni nove še bolj nazadnjaške vlade.

KAJ JE ATOMSKA ENERGIJA?

ELEMENTI, KI SESTAVLJAJO VESOLJSTVO - PROTONI, ELEKTRONI IN NEUTRONI - ATOMSKO JEDRO

Priloga, ki se tičeje atomske energije, so tesno povezana z dialektično materialistično teorijo, ki pravi, da veljajo veliki zakoni narave, ki so nemški fizik Planck odločil dokazati, da je v fiziki možno kvantitativne spremembe preko kvantitativnega odziva. V bistvu je Planck v fiziki uveljavil načelo, ki sta ga že prej v Engels uveljavila v politični in družbeni teoriji. Planckova teorija, ki se je v nekem smislu razvila iz Darwinovih teorij o evoluciji, je zadajala udarec materializmu pojmovanju, po katerem naj se na svetu ne bi noben stvar spreminjala in naj bi materialno po načelnu ustvaritve vsega sveta v obliki, ki je vedno ena in tista.

Da si ustvarimo pojem o izgledu atomov, moramo pomisliti, da so jedra in elektroni tako mali, da si moramo predstavljati razdaljo, ki jih loči v odnosu z njihovo velikostjo, kot razdaljo med zemljo in soncem. Na ta način ne gre, ampak, ako trdimo, da predstavlja vsak atom nek neizmerno mali planetarni sistem kot je sončni, okrog katerega se vrtil naša zemlja.

Jedra niso samo neizmerno mala, marveč tudi neizmerno strnjena, tako da posedujejo veličansko silo, ki drži tesno skupaj protone in elektrone. Naravno je torej, da bi mogel človek razpolagati z velikanskim virom energije, ako bi zagospodaril nad silo, ki veže jedra atomov. Po tej poti so torej pred nekako tridesetimi leti krenili mnogi znanstveniki vseh dežel.

Prejdem so si mislili, da je treba spremeniti atom določenega elementa v atom drugega elementa, skušajoč razčleniti jedro, ki vsebuje energijo. Prvi poskus take vrste ni rodil praktičnih pozitivnih rezultatov, ampak je pokazal energijo, ki se jo more iztrgati atomu. Z zamotanimi poskusi je angleškemu učenjaku Cockroftu uspelo dodati atomu litija (tri protoni in elektroni) atom vodika (1 proton in elektroni). Prepričan je bil, da bo iz tega izšel atom berilija (4 protoni in elektroni). Prišlo pa je do popolnoma nasprotnega rezultata: atom litija se je v resnici spojil z atomom vodika, toda razbil se je na dva dela in sta nastala dva

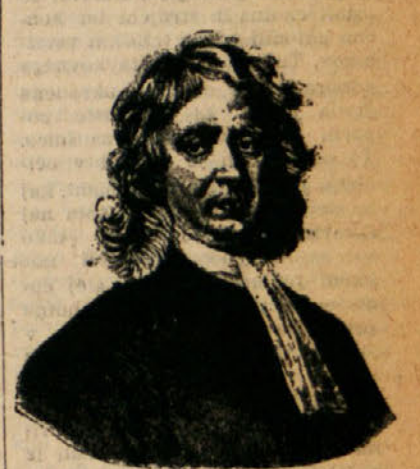

I. PAVLOV. VEČER NA VOLGI

nastanek zemlje MOJZES - KOPERNIK - NEWTON

Spominjam se slike: iz morja molil samoten otok, pokrit ves in ves z visokim baldahinom. Otok je pač vtok: jezera, reke, ravnine, gorovja... Baldahin pa nosijo stebre, eden teh je zatanken v najvišji vrh maršškega gorovja Atlas. Raz baldahinove stebre visoko na njih (morda so vrvi?) veselo sonce, dolgočasni mesec ter bolj ali manj svetle zvezde tudi niti (ali vrvi) so dalje ali krajše. No, tako so si predstavljal svet stari Egipčani! Bil jim je ploskev, ki je je na robu krog. Pokrit je bil z nebom, katerega je — seveda v zabavo in korist človeku! — veselo nebroj nebesnih teles, kakor vise o božiču bonbončki na vejah razsvetljene jelke.

Tudi Mojzes, to je aiz vode pogledanja, sin judovske matere, je videl svet nekako enako. Duhovno in verjetno tudi telesno močno nadkriljujo svoje sodobnike (kakor ga je upodobil slavni Michelangelo), je bil mož podkovan z vsemi zakladi egipčanske in vzhodne modrosti svojega časa; po osvoboditvi svojega rodu iz egipčanskega suženjstva, je mogel zaradi visokega ugleda, ki ga je užival med rojaki,

Isaac Newton

Pogovor stavkajočih delavcev

Na Sentskajobkem trgu za cerkvijo se je sončila velika grupa moških, ki so se zbirali okoli nekakšne zbirne tabele. Bili so to stavkajoči industrijski delavci. Neopazno sem se jim približal z namenom, da mi prisluhnim njihovim pogovorom. Nisem imel namena se z njimi spustiti v pogovor, ker nisem nobenega osebno poznal. Toda moj pokušus se ni posrečil, kajti takoj so se zavedli, da sem jim pridružil s kakim posebnim namenom. In takoj so me začeli obpirati z najrazličnejšimi vprašanji: od kod da sem, kaj da delam, ali morda tudi jaz stavljam in podobno. Vprašanji ni bilo ne konca ne kraja. Skoraj sem se naveličal odgovarjati. Potegnil sem iz žepa list »Unitas« in ga poskušal citirati.

Nekdo izmed gruč je tedaj polglasno rekel svojemu bližnjemu: »Ta mora biti naš. Zdi se mi, da sem ga že videl v Ljudskem domu. Drugi pa mu je odvrnil: »To, če si ga videl v Ljudskem domu še ne pomeni, da je naš, saj je baš tam resnično legio najnevarnejših elementov, ki se pod raznovrstnimi krinkami poskušajo vrinjati med nas z namenom, da bi delali razdor med nami.«

Dasi sem poskušal še nadalje ostati tih, mi vendar vest ni dala miru dokler ju nisem prekinil rekoč: »Govorite o meni kaj? Morda želite vedeti kdo sem?« In povedal sem jim po kaj sem prav za prav prišel na Sentskajobski trg. Povedal sem jim, da bi rad zvedel za njihovo mnenje o stavki ter kaj sodijo o tistih, ki preko svojega radia i preko raznih njihovih publikacij rovarijo proti stavki. Ni bilo treba dvakrat staviti tega vprašanja. Skupina me je takoj obkročila in odvezali so se jeziki. Med vsemi je bil najboljši zgovoren možiček srednjih let. Dejal je, da je zaposlen v tovarni strojev za odsvje mladosti. Pripovedoval je: »Vi delate v »Ljudskem domu«. Vidite že kot mlad začelnik sem podpiral Cirilmetodovo družbo, ki

vdrževala svojo šolo tam kjer je danes tiskarna titovcev. Potem je prišla prokleta doba fašizma in vsi naši prispevki so bili zaman. V zgradbi ki je bila zgrajena z nameni žulji se je spiril raznarodovani fašizem. Mi pa se ji nisimo smeli niti približati... Za tem je prišla vojna in ono strahovito bombardiranje, katero bom pomnil, če tudi bi živel še sto let. Tedaj je bila od bomb porušena tudi Cirilmetodova šola. Za tem je prišla svoboda in začeli smo znova graditi tisto hišo. Dajali smo prispevkov. Zato so upali, da bo naša razdvojenost koristila njihovim težnjam. Tokrat se pa to ni zgodilo, ker je ves delavski razred eden v svojih zahtevih. Vsi delavci smo spoznali, da ni to nobena politična oziroma avtoritativna spekulacija, ali manever gotove stranke marveč pravična zahteva po zboljšanju življenjskega položaja delavcev.

Medtem se je bila skupina stavkajočih znatno povečala in je vzbujala pozornost ne le pri tistih, ki so se sončili na Sentskajobkem trgu, marveč tudi pri sčuvarjih javnega reda ki so se tam blizu sprehajali. Približali so se nam ter zahtevali, da se odstranimo. Nismo namreč imeli dovoljenja, da bi javno komentirali o stavki. Eh, zlati svoboda, kje si?... In odstraniti sem se moral tudi jaz, ne da bi Sentskajobčani povedali svoje mnenje, ki bi brez dvoma tudi druge zanimalo.

Napolnil sem se proti Goldonijevemu trgu, kjer sem se znova pridružil skupini pogovarjajočih se delavcev. To so bili po večini mlajši ljudje, le par je bilo starejših možkarjev, od katerih je zlasti eden bil zelo razgiban. Evo kaj sem ujel iz njegovih ust:

»Trst je lepo in bogato mesto. Če se sprehajaš po ulicah lahko vidiš vsepodojne bogate z najrazličnejšimi dobrotami preobložene izlozbe. Lahko utegneš celo misliti, da v mestu vlada prava blagostanja. Po mestu se sprehaja lepo obložene parfumirane dame, da ko jim srečas, tu skoraj sapa vzame opojni vonj. Po gladkih asfaltnih cestah neprestano drči nestelo avtomobilov, od katerih so nekatere najmodernejše vrste in brzi polnoma tiho, le od časa do časa zabobljajo, kot bi zaigrale orglje na cerkvenem kuru.

»Z raznovrstnimi dobrodami nako-pičene izlozbe, najmodernejše limozine, razkošni plesi po nočnih klubih so za ljudi, ki ne poznajo pravega Trsta, ki niso pravi tržačani

in ga tudi nočejo poznati. Blagostanje je za ljudi, ki zaslužijo dnevno na desetisoče in na stotisoče lir na račun delavcev, kateri zaslužijo desetkrat stokrat, tisočkrat manj. Raj na tem svetu je za ljudi - pijavke, ki nočejo spoznati ljudi-delavcev.

Pristopi v skupine delavskih ljudi, mož in žena, ki se sredi dneva potiskajo ob hišne stene v prekosnih krajih mesta ter iščejo sonca, da se vsaj malo ter brezglavno ogrejejo; vstopi v zakotneje ulice nastane hise, nezdružne in vlijugaste hise, kjer ni razkošja, ne blagostanja, ne krajca, pa se kolj prepričati, da v Trstu ni blagostanja za pravi Trst, kajti Trst je velik, a blagostanje in Trst je le za malo, malo peščico ljudi.

In zakaj bi se ne zabavali, saj imamo za to vse pogoje.

Trideset družin v Trstu zaslužijo (kako namreč?) na leto toliko, kot trideset tisoč delavcev, tehnikov in uradnikov. Torej toliko kot vsi tisti, ki stavlajo je toliko časa. Kdo ima potemtakem prav, stavkajoči ali tisti, ki so kri-va svoboda, kje si?...

Kapitalist Frigessy ima trideset milijard, Cosulich 29, Parisi 27, Stock 25, Trakakis 19, Pisani 17 in bratje Ferro 14 milijard. Koj za temi pridejo na vrsto razni Modiano, Spiropolo, Segre, Veneziani, Econo, mo, Ara, Tripovich, Martinolich, Hausbrandt, Salvador in drugi. Ti in drugi manjši industriji imajo kapital nad 500 milijard. Če bi n. pr. Frigessy ali Cosulich razdelili svoj zaslužek med vse prebivalce tržaškega mesta, bi torej vsaj posamezen prebivalec prejel okrog 130 tisoč lir! Če bi pa vsi magnati Trsta razdelili med tržačane svoj zaslužek, bi vsakdo prejel več kot 100 milijonov lir! Samo od interesov pa 10 odst. kod zaslužak bi vsak prebivalec mesta dobil letno približno po 170 tisoč lir!

Iz vsega tega lahko zaključujemo s tem da bi se z zaslužkom tridesetih veleindustrijskih družin, prav lahko preživljalo trideset tisoč delavcev, tehnikov in uradnikov.

To je torej pravo lice mesta; to je resnica o Trstu!

Se bi bil dovolj možakar, da bi ne bila pridružen »Emergenzas« in razpodbila vse, ki so ga poslušali.

MILIVOJ DOLANC

Priloga, ki se tičeje atomske energije, so tesno povezana z dialektično materialistično teorijo, ki pravi, da veljajo veliki zakoni narave, ki so nemški fizik Planck odločil dokazati, da je v fiziki možno kvantitativne spremembe preko kvantitativnega odziva. V bistvu je Planck v fiziki uveljavil načelo, ki sta ga že prej v Engels uveljavila v politični in družbeni teoriji. Planckova teorija, ki se je v nekem smislu razvila iz Darwinovih teorij o evoluciji, je zadajala udarec materializmu pojmovanju, po katerem naj se na svetu ne bi noben stvar spreminjala in naj bi materialno po načelnu ustvaritve vsega sveta v obliki, ki je vedno ena in tista.

Da si ustvarimo pojem o izgledu atomov, moramo pomisliti, da so jedra in elektroni tako mali, da si moramo predstavljati razdaljo, ki jih loči v odnosu z njihovo velikostjo, kot razdaljo med zemljo in soncem. Na ta način ne gre, ampak, ako trdimo, da predstavlja vsak atom nek neizmerno mali planetarni sistem kot je sončni, okrog katerega se vrtil naša zemlja.

Jedra niso samo neizmerno mala, marveč tudi neizmerno strnjena, tako da posedujejo veličansko silo, ki drži tesno skupaj protone in elektrone. Naravno je torej, da bi mogel človek razpolagati z velikanskim virom energije, ako bi zagospodaril nad silo, ki veže jedra atomov. Po tej poti so torej pred nekako tridesetimi leti krenili mnogi znanstveniki vseh dežel.

Prejdem so si mislili, da je treba spremeniti atom določenega elementa v atom drugega elementa, skušajoč razčleniti jedro, ki vsebuje energijo. Prvi poskus take vrste ni rodil praktičnih pozitivnih rezultatov, ampak je pokazal energijo, ki se jo more iztrgati atomu. Z zamotanimi poskusi je angleškemu učenjaku Cockroftu uspelo dodati atomu litija (tri protoni in elektroni) atom vodika (1 proton in elektroni). Prepričan je bil, da bo iz tega izšel atom berilija (4 protoni in elektroni). Prišlo pa je do popolnoma nasprotnega rezultata: atom litija se je v resnici spojil z atomom vodika, toda razbil se je na dva dela in sta nastala dva

JAZ, sin delovnega ljudstva

»Hm, videla. Neki mornar z ladje »Alamaza« iz mesta Odese je prihajal na dopust k Remenjukovim — še dandanašnji se suče okrog Ljubke — ta je dekletom prinesel morda poldrug ali kar dva puda kostanja...»

Semjon je sedel pred hišo in vil cigareto.

»Cuj, Frosja, sedi! Posediva malce. Malo prej se je vrnil stari Tkačenko iz Baite. Z njim pa je na vozu sedel še nekdo drugi. Ali ga poznaš?«

»V raztrganem plašču?«

»Da.«

»Tega so nedavno vzeli za hlapca.«

»Videti je, da ni iz našega kraja.«

»Ni. Tega je stari Tkačenko našel nekje na poti, ko se je vračal z bojišča. Ali je s Poljskega ali od koder koli. Nekaj takega kakor begunec. Je tudi vojak. Njegovo pokrajino so zasedli Nemci. Ni se imel kam vrniti.«

»Koliko je ta vojska prinesla nesreče!« — je vzdihnil Semjon.

»Brat in sestra sta še malo posedela, nato pa zehaje odšla v hišo. Ze je bilo jutro. To noč nista legla.«

»Primišljujem.« — je pri kosilu rekel Semjon in stresle so se mu ličnice, čelo pa se je resno namršilo — »premišljujem ali ne bi k Tkačenku poslal svate po Sonjo. Kako pa vi mislite o tem, mati?«

Mati je brez naglice s kruhom obristala aluminijasti žilicami — in je prav tako brez naglice obrnila k sinu svoj podolgovati, koščeni obraz.

»Rekla bom samo hvala bogu in ni več.« — je odvrnila naglo in se pokrivala. »Mar bo Tkačenko sprejel naše svate?«

»Bomo videli!« — je pomembno odgovoril sin in dvignil obrvi.

»Lahko se zgodi, da jih bo sprejela.«

In v Kotkovi hiši so se začele pripravave.

XIV. POGLAVJE

V svate

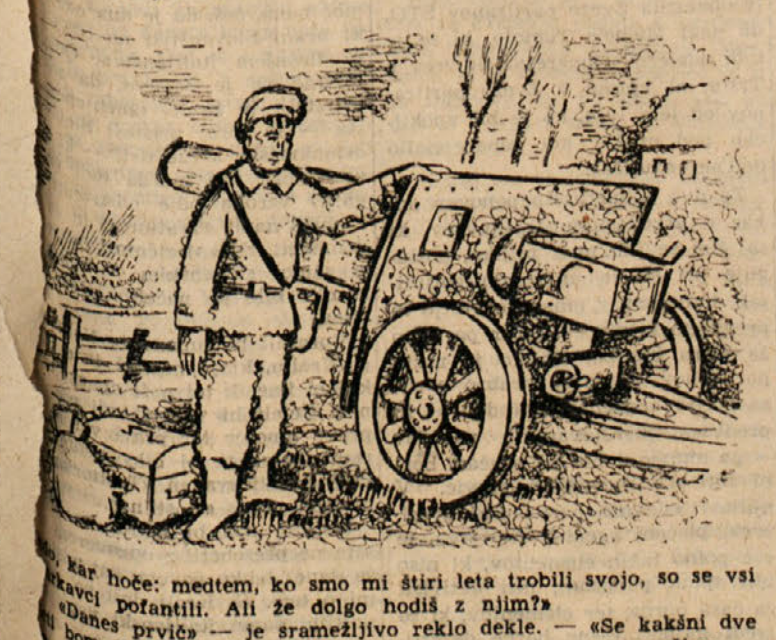
Ko so mu ljudje povedali, da se je Kotko vrnil iz zdrav z vojne v domačo vas, ni Tkačenko nič rek. Kakor da se ga to ne tiče. Samo na njegovem obrazu so močnejše iztopile drobne žilice, podobne vlakencem na pivniku.

Tkačenko se je bil zadnji čas naučil molčati. Vse dni se je bavil z gospodarstvom: sam je hodil v klet, postavil je nogo po naredniski predse, gledal, kakor hlapec snaži in krmi konje, sam jim je dajal topničarsko mero jčmena, zlagal je les za novo kašo, skratka, tr-

10. nadaljevanje

»Ej, živina! Pa kaj naj rečemo o takem govodu!« — je kar navdušeno vzklikal mornar. — »Tudi pri nas v črnomorski mornarici se je godilo tako. Veš, takšni falotje so bili med poveljujočimi, da ti ni preostalo nič drugega, kakor da ga mahneš s kopitom po glavi in pohneš v Črno morje. Vsekakor! Toda nič zato, bratec moj, bo že po naše. Opravimo ti zaroke.«

Trofim Ivanovič Remenjuk, ogromen možak brez dveh prstov na desnici, brez očesa, ki se mu je bilo iztekel in namesto katerega je imel že davno zaraslo rano, zaradi česar je bilo to strašno lice videti docela slepo, — ta Remenjuk izprva sploh ni mogel razumeti, kaj želi Semjon od njega.

TU PA TAM...

VSE JE BILU «PROSTOVOLJNO» — Ves potek in zmagoviti zaključek 20-dnevne setavke industrijskih delavcev je za tifofasiste, ki so se tokrat pokazali ne samo kot zvesti hišni imperijalizma, marveč tudi tržaskih magnatov — nedvomno nova in se krepkejša zausnica. Ta zausnica ki so jim jo krepko prisilili tržaski delavci, je se danes pece in boli, njezi odmev pa je segel tja do razkošnih soban teograj-skega tringoa. Lahko si predstavljamo besneje v rohnjeje Lilerja, Kraigherja in ostalih patiniranih tringov. Njihovi obil-rampi se kar stresajo od sa-ne jeze in divjega gneva. Vsa mobilizacija UDBE, mastno pla-šanih aktivistov, 20-dnevno ne-pretrgano lajanje koperskega ra-dijskega šeneta, obupni pozivi poklicnega špijona Bortola Pe-tronio kvintali in kvintali živil, ki so jih ukradli izstradanemu prebivalstvu cone B — vse to jim ni prav nič pomagalo. Delavci so ostali enotni in strnjeni ter končno uklonili odpor tržaskih verižnikov. Tudi odgovor Stavkovnega odbora, ki je odklonil ukradena živila je bil za tifofasiste po-vev nepričakovana zausnica. Ta odklon jih je spravil v oči-vidno zadrego. Kaj bo z nami, kaj bo dejal spornata Titter, kam naj spravimo kamjone živil? — tako so se obupno spraševali nadebudi rokomahtarji. In glej udu — že jim je VU dobrohotno priskočila na pomoč in to v pravem trenutku. Carino je treba plačati, drugače ni dovoljen u-voz živil. Z naglo roko so tifo-fasisti pograbili za to izredno pri-liko in se elegantno izmazali iz zadrege. Denarja za carino ni in tako je živel romaj nazaj v cono B. Prihranjen je bila zalostna «figura», da bi ti kamjoni žive-žja zaman čakali v Trstu na odre-šenju. Istočasno pa je ostala tifo-fasistom lovorika «borcev proti imperializmu». Glejte — je na vse pretege vpl pobesneli Primorski-VU nam dela ovire ker se bori-mo za delavce. Torej nismo za-vezniki imperialistov. Res krasna prilika za tifofasiste, da so se lahko pokazali kot edinstveni re-vo-lucionarji. Z enim zamahom so hoteli pač ujeti dve muhi. To-da vsa komedija uvoza, izvoza, carine in sovira je bila preveč navadna. Ker se jim je tudi to ponescrilo so poskušali s ekvantič-nom vina in kosilcem v cono B. Toda tudi to ni imelo za-željenega uspeha. Tifofasisti pa niso omagali, lovorjev venec revo-lucionarnosti je bilo treba na vsak način ohraniti. Odklon ži-vil je bil pač krepka zausnica. Ker je v coni B vse «prosvoljni» in to od prosvoljnega stra-danja pa do «prosvoljne» zbir-ke živil — so si tifofasisti zamis-li še «prosvoljne» proteste tamkajšnega prebivalstva, ki je po «skrbnim» nadzorovanju UD-Be «prosvoljno» podpisovalo še pripravljene resolucije v katerih sprejeti tržaski delavci ukradenih hrane. S temi resolucijami so ud-bovci pač dosegli višek «prosvol-jnosti».

SMRAD SE RAZSIRJA — Oči-vidno je, da postaja špijonski smrad, ki ga širi še samo ime la-ničarja Bortola Petronia tako nez-nosno, da ga ne morejo več pre-nasati ne samo delovne množice, marveč niti tifofasisti sami. Prav zaradi tega so bili tifofasistični «ekspozijoni» prisiljeni, da sežejo po razkuževalnem sredstvu, s ka-terim hočejo preprečiti, da bi se po nezmozi smrad še nadalje šir-il. V ta namen so se tifofasistični gauliterji preoblekli v togli ekonolne komisije KP in izda-li neke vrste dolgovorne nega in ev-kaške poročila, v katerem ho-čejo prikazati poklicnega špijona in izdajajo Bortola Petronia kot... nedolžno ovčico. Ti no-vo pečen ekonomisti so ugoto-ville, da Bortolo ni bil špijon, ni izdal tovarišev v zaporu itd. Če je pač zagrešil malo napakov, da je podpisal podvržni akt, ni bil kriv on marveč so bila kriva... njegova mlada leta, politična ne-zrelost, itd. Največja njihova la-ž pa je trditve, da ga KPI ni iz-ključila. Na ta način ga hočejo torej popolnoma opravičiti in s tem razkužiti ozračje, ki smrdi po izdajalstvu in špijonaži. V svo-jem poročilu seveda previdno molčijo o dejstvu da je po pre-stani kazni, pripravil špijona Bortola ravnavatelju Lloyda sam tržaski federale in sicer kot zana-tesljivo osebo. Kdo je bil lahko za časa fašizma zanesljiv, o tem ni treba sploh zglubljati besedi. Očividno je, da se je za svoje važne ezasluje fašističnemu re-žimu, prištevati med «zanesljive» tudi zaupnik OVRE Bortolo Pe-tronio. Seveda je za tifofasiste Bortolo Petronio dragocena di-vačinja, ki jo je treba skrbno negovati in temeljito razkužiti, da ne bo več razirjala smradu iz-dajstva in špijonaže. Prav zaradi tega ga skuša ekonolna komi-sija prikazati kot esliko lažnji-ve gonje in žalitev s strani ko-minforma do vseh komunistov ki so ostali zvesti revolucionarni razredni borbi. Prav radi volje jim prepustimo take ezveste re-vo-lucionarje kot so Bortolo Pe-tronio, ki ga je obsodila celno ne-gova hči, tudi v bodoče edino le-poklicni špijon in plačani izda-letec delavstva ter tifofasistični zavedni skrivnice brezvestilnih umorov, trpinčev in ropov na ra-đun jugoslovanskih delavcev in kmetov. Kot takega ga bo ljud-stvo tudi sodilo in obsodilo. Ko bo prišla njegova ura ne bo po-magalo nikako razkuževalno sred-stvo, pa tudi če bi bilo to naj-nejše znanke DDT.

DELO V MESTU IN NA VASI

19-dnevna stavka se je zaključila z zmago delavskega razreda

Enotnost je bila predpogoj za delavsko zmago

Razkroj fronte industrijev - V nedeljo so se pričela nova pogajanja - Zaključek pogajanj v ponedeljek zjutraj - Akcija solidarnosti je še vedno v teku - Plebiscitarna solidarnost podeželskih občin - Besedilo sporazuma

Po 19-dneh težke, a odločne borbe, industrijskih delavcev se je v ponedeljek zjutraj zaključila stavka. S svojo odločnostjo in pred-vidnostjo je s svojo strnjeno in enotnostjo so delavci uklonili trdo-vraten odpor male skupine trža-ških magnatov, ki so skušali do zadnjega trenutka ponizati, se namo industrijsko stroko, marveč ves tržaski delavski razred. Toda to jim ni uspelo, kljub temu da so bili deležni neomejene podpore VU, policije protidelavskega tiska,

ki so se mu seveda pridružili tifo-fasistični časopisje, tifofasistični plačani aktivisti in radio Koper. Fronta industrijev se je iz dne-va v dan vedno bolj razkrjala. Dnevno so se množili primeri ma-lih industrijev, ki so sprejemali sporazum Zveze male industrije in pričeli z rednim obratovanjem svo-jih podjetij. Veleindustriji so se pričeli končno le zavediti, da so vedno bolj osamljeni ter da bodo njihovi prvotni naklepi splavali po vodi. To vzdrušje je torej prevlado-valo v krogih tržaskih magnatov, dočim pa je ostala delavska oči-odnost in enotnost neizpremenjena.

Tako je prišlo v nedeljo zjutraj do novih pogajanj med Zvezo in-dustrijev in sindikalnim organizaci-čama. Sestanku, ki se je vršil na sedežu VU, je prisostvoval tudi polk. Eddleman, ki je tokrat po-stavil povsem nove predloge, na podlagi katerih naj bi prišlo do rešitve zadeve. V primeru, da ne bi prišlo do sporazuma pa naj bi se spor predal posebni komisiji ali celo neki vrsti razsodišča. Sindi-kalni organizaciji sta pristali na pogajanja in to na podlagi novih predlogov. Industriji pa so hote-li, naj bi se spor takoj predal raz-sodišču. Nadalje so skušali potvori-ti bistvo novih predlogov in tako ustvariti nove potokce za do-končno rešitev spora. Po dolgotraj-nih debatah in zavlačevanju vele-industrijev je bil v ponedeljek zju-traj ob 10. uri končno podpisana sporazum. Se v zadnjem trenutku pa so skušali industriji sabotirati uspešen zaključek zadeve in to v pogledu javencev, ki jim niso ho-teli priznati nikakega povika.

Končno pa je prišlo do sporazu-ma tudi v tej točki in Stavkovni odbor je lahko proglasil konec stavke.

Plebiscitarna solidarnost
Cim so industrijski delavci, po 19-dnevni stavki ponovno nastopi-li delo, je bila še vedno v polnem razvoju širokopokrajna akcija soli-darnosti s to delovno stroko. Po vseh sektorjih, mestnih predelih in podjetjih so pooblaščenici Koordinacijskega odbora zbirali prispev-ke v denarju in živilih.
Kot za časa stavke tako je ljud-stvo tudi po zaključku iste, prispe-

zali svojo globoko ljubezen in bratstvo do delavcev v tovarnah. Cim je bil ustanovljen osrednji Koordinacijski odbor za pomoč stavkajočim, so se pričeli ustanavljati slični odbori po vseh okrajih in vseh. Sirom našega podeželja se je pričela širokopokrajna nabi-ralna akcija ki je prodrla tudi v poslednje obmejno vasico našega ozemlja.

Na Opčinah so poštvovalni to-variš nabrali preko 38.000 lir in prilijno 4 kvintale živil. Med stavkajo-če v Opčin je razdelil krajevni koordinacijski odbor 56 zavojev ži-vil. Gostilna Ravbar Meto pa je nekaj dni razdeljevala brezplačno po 6 kosil. Borbene Trebče so pri-spevale s preko 5000 lirami in 6 kvintali živil. Na množičnem se-stanku, ki je bil v dneh stavke so stavkajoči Trebenci, z visokim ču-tom solidarnosti odstopili vse žive-žje in denar delavcem iz mesta. Na-dalje se je zbralo okrog 60 vasačev, ki so manifestirali po bližnjih vaseh in obenem nabrali prispev-ke. Tudi mala vasica Konkonec je dala 2075 lir. V Velikem Renu so nabrali 4500 lir in nekaj živil. Prosek je prispeval 16.500 lir in živila, ki so bila razdeljena med revnejše družine stavkajočih v va-si. Padiče so dale nad 1000 lir in 2 kvintala živil. Tudi v Grepadi so nabrali večjo vsoto in znatno koli-čino živil.

Koordinacijski odbor za pomoč stavkajočim v Nabrežini je nabral do 21. t. m. in sicer v nabrežinskih in zgonskih občinah skupno vsoto 126.195 lir in 351 kg živil. Odbor je razdelil denar in živila med stavkajoče iz okraja. Za to solidar-nostno akcijo je razen prebivalst-va prispevala tudi ogromna veči-šina nabrežinskih trgovcev in obrtni-kov. Poedine vasi pa so prispevale kakor sledi: Nabrežina - center lir 13.650, Nabrežina - kaminolom 2450 delavci zaposleni pri občinskih delih 12.300, Krži pri Trstu 13.965;

SLAVNOSTNA PROSLAVA 32. OBLETNICE RDEČE ARMAD E

Ne dopuščajmo, da bi titovci prodali naše prebivalstvo

V četrtek zvečer je bila v Kinu ob mcrju slavnostna proslava 32. obletnice Sovjetske armade. Govorila sta tovarišica Marija Bernetič-Marina in tovariš Vittorio Vidali.
Dvorana Kina od morju je bila prepolna poslušalcev, ki so z zani-manjem sledili izvajanju obeh go-voev. Govorila sta tovarišica Marija Bernetič-Marina in tovariš Vittorio Vidali.
Dvorana Kina od morju je bila prepolna poslušalcev, ki so z zani-manjem sledili izvajanju obeh go-voev. Govorila sta tovarišica Marija Bernetič-Marina in tovariš Vittorio Vidali.
Dvorana Kina od morju je bila prepolna poslušalcev, ki so z zani-manjem sledili izvajanju obeh go-voev. Govorila sta tovarišica Marija Bernetič-Marina in tovariš Vittorio Vidali.

Ferfoljo Josip - David izključen iz KP
Celica KP STO Znidaršica je na svoji plenarni seji dne 31.1.30 po temeljitem preučevanju in natanč-nih ugotovitvah enoglasno skleni-la, da izključi iz svoje srede Josi-pa Ferfoljo (Davida). Omenjeni človek ima namreč tesne stike s sovražniki Partije in je politično nevaren. Tem potom poziva vse to-variše, da pretrgajo vse vezi z njim.

Pošiljke zavojev na Češkoslovaško
V skladu z nedavno uredbo Če-skoslovaškega ministristva za finan-če je odobrena dostavitev, brez vsakršne carine in do konca leta '50, zavojev s težo do 6 kg., oser in katere koli narodnosti, ki bivajo na Češkoslovaškem.
Zavoji ne smejo vsebovati luk-suznih predmetov kot n. pr. no-garvice nylon, zlati ali srebrni na-tilj in podobno. Dovoljeno je poš-iljanje predmetov široke potrošnje n. pr. jastvine obleke, novo ali ni-šeno oblačilo, potrebščine za umi-vanje, šivanje, toaletni pribor in slično. V zavoju sme biti 1 kg. ka-ve, 0,25 kg. čaja, 100 gr. začimbe ali 50 gr. umetnih slaščic.
Za podrobnejša pojasnila naj se zainteresirani obrnejo do češkoslo-vaške narodnega odbora v Trstu, ul. Valdirivo 21, II. nad. vsak dan ob 9-12. ure.

IZ NABREŽINE. Občinsko kopališče

Pred časom so po dolgem priča-kovanju odprli občinsko kopališče v Nabrežini. Vsačeni so na kopali-šče čakali že dolgo časa, zlasti pa delavci ki je zdaleka ne zmoroje, da bi si doma postavili svoje za-sebno, četudi skromno kopališče.
Dasiravno je kopališče popolno-ma novo in komaj dograjeno, je vendar že pokazalo, da ni tako napravljen, kot ga je bilo pričako-vati. Kabine so mnogo pretesne in obenem tudi prezliko. To trdijo vsi tisti, ki se kopališča poslužuje-jo. Čudno je le da se tega dejstva nista zavedla župan in tehnik, ko sta izdelovala načrte in vodila vsa

Prvenstvo Tržaškega ozemlja:
Dreher - Costalunga, na igrišču v Boljuncu ob 9. uri; Skedjen - Sv. Ana, istotan ob 11. uri; Pristanči-čniki - Primorje KP, v Trebah ob 11. uri; Magdalena - Rojan, v Boljuncu ob 13. uri; Nabrežina - Frank, v Nabrežini ob 15. uri; Sv. Mark - Tovarna strojev, v Boljuncu ob 15. uri. Počiva četa Arze-nala.
Prvenstvo cone:
Primorje DZ - Magdalena B. na Proseku ob 9. uri; Vesna - Par-tizani, v Nabrežini ob 8.45; Skoljet-Kolonia, na Proseku ob 11. uri; Nabrežina B - Rozandra, v Nabre-žini ob 13. uri; Poznanjani erranti-A. Vivot, v Trebah ob 13.30; Pri-morje PK B - Redivo, na Proseku

redno nakazilo vsem svojim delav-cem. To izredno nakazilo se do-lica za delovni dan in se bo izena-čilo po uri normalnega pogodbene-ga urnika. Nakazilo znaša za: mo-ške z nad 20 leti starosti 48 lir; ženske iste starosti 40 lir; moške od 18 do 20 let starosti 44 lir; žen-ske iste starosti 32 lir; moške od 16 do 18 let starosti 36 lir; ženske iste starosti 28 lir; moške pod 16 leti starosti 24 lir; ženske iste sta-rosti 24 lir. — b) To izredno na-kazilo bodo pričeli izplačevati z

Besedilo sporazuma
Objavljamo v celoti besedilo sporazuma, ki so ga dne 20. t. m. podpisale Zveza industrijev, Zve-za enotnih sindikatov ter Delavska zbornica:
1. člen — Sindikalne organizacije smatrajo s podpisom tega sporazu-ma urejen sedanji spor ter s spo-daj navedenimi določbami progl-ašajo konec stavke industrijskih de-lavcev.
2. člen — a) Industrijska podjet-ja, včlanjena v Zvezi industrijev tržaškega področja, bodo dala iz-dnevom podpisa tega sporazuma in do dneva, ko bo stopila v veljavo italijanska pogodba, za katero so v teku pogajanja med prizadetimi or-ganizacijami. Tega dne se nakazilo ukine ter bodo stopile v tem trenu-tku avtomatično in veljavo določbe navedene italijanske delovne po-godbe. — c) Če ne bodo do 31. de-cembra 1950 sklenili pogodbe, ki je navedena v odstavku b), se bo do sporne stranke ponovno sestale v januarju 1951. ter preučile po-ložaj.
3. člen — V zvezi z raznimi po-godbami določbami velja izredno nakazilo, ki je navedeno v 2. členu tudi v naslednjih primerih: dopust, bolnična nagrada, čas bolezn, nezgo-de na delu, nosečnost in čas poro-čaja, nadurno delo po obstoječi do-ločbah, odgovorni rok in odpravnina za starostne delovne dobe, ki so zapadle po 1. januarju 1945; iz-zveti pa so urodneji pogoji, vsebo-vani v posebnih pogodbah.
Izrednega nakazila v smislu 2. čl. ne bodo smatrali kot določbe naj-večje ugodnosti za izvajanje ita-lijanske pogodbe.
4. člen — Zaradi stanja, ki je nastal kot posledica stavke, se sporni stranki sporazumeta, da bo-sta največ šest dni stavke smatrali kot predujen dopusta ter ga kot ta-ko plačali delavcem in to na njo-hovno izredno zahtevno.
5. člen — Za odsek gradbene in-dustrije bodo dopolnili sporazum posebej in to zaradi posebnega značaja te industrije.
6. člen — Morebitne ugodnejše pogoje, ki jih imajo na podlagi dru-gih sporazumov mala podjetja (s 60 ali manj namestenci), bodo razregnili na mala podjetja, ki so včlanjena v Zvezi industrijev pod-pisnici tega sporazuma.
Dodatek k sporazumu z dne 20. februarja 1950.
Edini člen: Izredno nakazilo, ki ga določa 2. člen sporazuma, znaša za javence industrijskih podjetij, ki so včlanjena v Zvezi industrijev, kakor sledi: moški od 18 do 20 let, 32 lir, ženske iste starosti 25 lir; moški od 16 do 18 let 24 lir, ženske iste starosti 22 lir, moški pod 13 leti 18 lir, ženske iste starosti 16 lir.
Za to nakazilo veljavo vse določbe zgoraj navedene pogodbe.

IZ BOLJUNCA: Laž ima kratke noge
Naša vas se, bodisi na kultur-nem kakor tudi na športnem polju zelo zadovoljivo razvija. Pevski zbor in dramska družina P. D. «Prešeren» sta imela že več nastopov. Pevski zbor, ki šteje preko 40 pev-čev, pa pod poštvovalnim vodstvom pevovodje tud. Draga Zerzala dobro napreduje. Na dan Sv. Ste-fana sta nastopila na kulturni pri-reditvi pevski zbor in dramska skupina. Na željo ljudstva je pro-svetno društvo to prireditve pono-videlo dne 8. t. m. in tudi tokrat zelo obilen uspeh.
Kulturno delovanje P. D. «Prešeren» je poznano, že samo Boljuncanom, marveč vsem okolišnim vasem. Vendar pa se je našlo neko človeče, ki piše v tifofasističnem tedenskem glasilu ljudski tehnik, da se v Boljuncu vsi naj ne ve-že sistematični plesi in da ni več pev-skega zbora. V zaključku svojega lažnivega članka pa se tifo-fasistični «dopisnika» hvali, češ da je v Boljuncu zopet na delu pevski zbor, ki je gostoval 11. decembra v Kran-ju. Res radovedni smo, kje ob-stoja ta pevski zbor, ali morda v betički titovskega dopisnika? Našim pevšem se sploh ne sanja o kakem ogostovanju v Kranju. Morda pa je se ponesečenemu dopisniku v resnici zmešala pamet.

Za «Demokratsko solidarnost»

Za «Pokret demokratske soli-darnosti» so darovali:
Prosv. društvo iz Plavij 5400 lir; Taverna Romolo od prireditve pri Sv. Alojziju 3803; ASIZZ sekcije Redivo 800. Tri brezposelne tova-rišice iz ul. Madonina 300; Ursic Ilirio 150; žene iz Kolonkova: 1 l. vina, 20 cigareto. Nabrano med tovariši Centralnega komiteta KP. (STO 12.701. Prosv. društvo Cam-pore od prireditve 7788. Acquavita Nicolò 1000. Prosv. društvo Dugo-lini 1231. Kocijančič Valentino 1925. Prosv. društvo Rinaldi, nabrano s skrinitvo 1052. Zonchi Giuseppe 1356. KP STO - Opčine 11.185. Pe-trovič Mario v počastitev spomina matere 1895. Tovarišica za delo, ki ga je izkrivil tov. Cergol daruje 400 lir Slava Cepulce - Katra iz Opčin daruje 10 klobas za politič-ne pripornike.
Za politične pripornike so daro-vali: Grčje Marija 2 para klobas. Prosv. društvo Dugulin 11 zaboj-čkov karamel, 8 kom. mandolata, 27 jabolok, 30 pomaranč.

ITALIJANSKI PARTIZANI SO JIH RAZKRINKALI

Zveza partizanov STO je pre-jeala od Zveze italijanskih partizanov iz Savone pismo, v katerem poro-ča o nekem Ennio Frascari, ki se je predstavil na takozvanem kon-gresu tržaških partizanov (Babičevih), kot borec divizije «Garibaldi Italia» ter kot zastopnik partizan-ov Savonske pokrajine, da ome-njeni ni niti vpisan v Zvezo ita-lijanskih partizanov kot partizan in niti v frakcijo F.V.L., kar pa je se najbolj smešno, da omenjeni ni niti vpisan na anagrafskem ura-du mesta Savona.
Pismo Zveze partizanov Savone tako zaključuje:
«Zveza italijanskih partizanov iz Savone zatrjuje da partizani Savo-

ne niso pooblastili nobenega dele-gata, ki bi jo zastopal na zgoraj omenjeni Konferenci in da Frasca-ri ni nič drugega kot navaden pre-varant.
Tudi Zveza partizanov iz Foggie je obvestila Zvezo partizanov STO, da neki Michele Tumolo, ki se je prodiraljem italijanstva. Ome-njeno vredno pa je dejstvo, da je prijatelj in bralci omenjenega sta — in torej pristali zvezni demokratske zveze tisti — ki se neznanega (ali morda tudi znanega!!!) vzkroka boje odstraniti od italijanski napis «Trattoria» in ga domašestiti z dvojezičnim — kar bi samo slovenskim — kar bi resnici bilo po načelih «Demokratske zveze».

Vprašali bi župana iz Nabre-žine, K. Kralja, ki je nosilec liste, ali kaj bi imel k tej naši opzoki na-niti. Zvezi bi vedeti tudi njevo. Vredno mnenje ter pravi vzem-je radi katerega bi bilo zamej-stvo dodati zraven «Trattoria» majhen pripis «Gostinca».
No, da nas bi morda K. Kralj sam ne presenetil z odgovorom, če je danes lahko poveriti, kaj misli na o tem. G. Kralj želi na svojo gostinjo samo italijanski napis, mo zaradi... lepšega!

TEDENSKI KOLEDARČEK

Sobota 25 Valburga
Nedelja 26 Viktor
Ponedeljek 27 Gabriel
Sreda 1. marca Albin
Četrtek 2 Pavel
Petek 3 Benjamín
Povprečna dolžina dneva 11 ur 6 min.

Vremenski pogovor:
Ce konec svečana (februarja) brije dobre letine up zašje.

Zgodovinski dnevi:
26. 2. 1943. je padel narodni heroj Janko Premrl - Vojko.
1. 3. 1809. se je rodil Friderik Šopin genialni poljski skladatelj.
2. 1824. se je rodil Smetana dr. čeh, češki narodni skladatelj.

RADIO

TRST II.
Nedelja: 9 Kmetijska glasba 12.15 Od melodije do melodije Glasba po željah; 19 Pogovor no; 20 Z narodno pesmijo po-venjil; 21 Z domače knjižne pri-rodov; 21 Cajkovski; Simfonija 5 v e molu; 22.15 Večerne melodije.
Torek: 13 Glasba po željah; Angličina po radiu; 20 Vokalni koncert tenorista Dušana Per-šiča; 21 Vzori mladini; Iz tekstinov dustrije; 22.08 Lahka glasba.
Sreda: 13 Iz češkega glasbenega sveta; 19 Zdravniški vedež; 21 govori; pred mikrofonom; 22 Kofonični koncert; 23 Uspavalnica.
Četrtek: 13 Slovenske narodne motive izvajajo pevski duet ob sp-rljavi harmoniki; 19 Slovenski Slovence; 21 Radijski oder - Stodola; «Kralj Svetopolka» - vinskina drama v 3. delu, nato večerna glasba.
Petek: 13 Glasba po željah; Angličina po radiu; 20.30 Tržaški kulturni razgledi; 21 Mojsirovski; 22 Mendelssohn; Koncert za o-olino in orkester v e molu.

MOSKVA
V srbrohvastini čas: 6.00 val. dol. 41.12; 48.47; 30.90; čas: 16.00 val. dol. 25.08; 48.47; 49.5; 30.9; čas: val. dol. 25.08; 48.47; 49.5; 30.9; čas: val. dol. 41.12; 41.12; 48.47; 30.96; 28.09; 37.74; čas: 21.30 val. dol. 48.47; 49.5; 30.96; 28.09; čas: 22.30 val. dol. 41.12; 48.47; 30.9; 30.96; 28.09; 37.74; čas: val. dol. 41.12; 48.47; 49.5; 30.9; 28.09; 37.74; čas: 01.00 val. dol. 49.5; 30.96; 28.09; 37.74.
Razen tega vsako nedeljo 11.30 val. dol. 19.78; 25.08. (V slovensčini) čas: 17.30 val. dol. 25.08; 48.47; 49.5; čas: 22.30 val. dol. 41.12; 48.47; 49.5; 30.9; 28.09; 37.74; čas: 24.00 val. dol. 49.5; 30.9; 30.96; 28.09; 37.74; 01.30 val. dol. 48.47; 49.5; 30.9; 28.09; 37.74.

SOFIJA
(V srbrohvastini) čas: 20.15 val. dol. 39.1; čas: 24.45 val. dol. 39.1.

PRAGA
(V srbrohvastini) čas: 08.00 val. dol. 31.41; čas: 16.30 val. dol. 31.41; čas: 20.30 val. dol. 49.92; čas: val. dol. 249.3; 298.8; 765; čas: val. dol. 49.92.
(V slovensčini) čas: 17.00 val. dol. 31.41.

BUDIMPESTA
(V srbrohvastini) čas: 15.15 val. dol. 495.5; čas: 18.30 val. dol. 495.5; čas: 19.40 val. dol. 459.5; čas: val. dol. 288.5.
(V slovensčini) čas: 21.45 val. dol. 288.5; čas: 23.45 val. dol. 288.5.

VARSAVA
(V srbrohvastini) čas: 19.00 val. dol. 48.25; čas: 22.00 val. dol. 48.25.

BUKARESTA
(V srbrohvastini) čas: 10.45 val. dol. 48.30; 32.04; čas: 19.30 val. dol. 48.30; 32.04.

TIRANA
(V srbrohvastini) čas: 19.45 val. dol. 38; čas: 20.45 val. dol. 38; 14.00 val. dol. 36.5; čas: 15.00 val. dol. 36.5.

SKADAR
(V srbrohvastini) čas: 18.00 val. dol. 36.5.

POSILJAJTE RADIOODAJNO NA STAJO JUGOSLOVANSKIH PARTIZANOV
Ob 14. uri na val. dolžini 31.42
Ob 16.30 uri na val. dol. 31.42
Ob 20.00 uri na val. dol. 49.92

Kje je dvojezičnost gospod Kralj?
List «Demokracija» se na mo baha, češ, da je ona edini list, ki brani Slovencev na STO kot prodiraljem italijanstva. Ome-njeno vredno pa je dejstvo, da je prijatelj in bralci omenjenega sta — in torej pristali zvezni demokratske zveze tisti — ki se neznanega (ali morda tudi znanega!!!) vzkroka boje odstraniti od italijanski napis «Trattoria» in ga domašestiti z dvojezičnim — kar bi samo slovenskim — kar bi resnici bilo po načelih «Demokratske zveze».

Vprašali bi župana iz Nabre-žine, K. Kralja, ki je nosilec liste, ali kaj bi imel k tej naši opzoki na-niti. Zvezi bi vedeti tudi njevo. Vredno mnenje ter pravi vzem-je radi katerega bi bilo zamej-stvo dodati zraven «Trattoria» majhen pripis «Gostinca».
No, da nas bi morda K. Kralj sam ne presenetil z odgovorom, če je danes lahko poveriti, kaj misli na o tem. G. Kralj želi na svojo gostinjo samo italijanski napis, mo zaradi... lepšega!

Odgov. urednik DUBAN KOPAR
Založništvo «DEL»
Tiska Tip. Adriatica - Risanje

Šport

ob 13.30; Trebče - Greta, v Trebah ob 15. uri.
x x x
Športni krožek Arzenala organi-zira jutri, 26. t. m. tretjo kolearsko dirko čez drn in strn. Ude-ležba je prosta za vse dirkače ka-tere koli kategorije. Odhod ob 11. uri iz ul. Rossetti (gostilna 1011 Cavallerizza) po progi: stopnišče Bonghi, Katnara, Scala delle vac-che, bazoviska cesta, mitnica, Ključ, Katnara, pokopališče, gozd Melara, trbiška avtocesta, Montagnola, pravaček na katnarsko cesto, reška cesta, gostilna aai due leoni, pod-

voz Kozmann, križpot ul. Rossetti.
x x x
Pod pokroviteljstvom lahkoštejskega odbeka ZDTV organizira SK Sv. Ivan jutri, 26. t. m. peto in zadnjo tekmo čez drn in strn, ki bo v jutranjih urah.
Mladinci bodo tekmovali na naslednji progi (1000 metrov): K. K. Skamperle, Vrdeia Timinjan, Lonjerska cesta, ul. R. Sanzio, ul. S. Cilino, prihod pred K. K. Skam-perle.
Starjši pa bodo tekmovali na progi (2000 metrov): K. K. Skamperle, ul. S. Cilino, ul. Docce, železniška postaja na Vrdeil Lonjerska cesta, Vrdeia Ti-minjan, prihod pred K. K. Skam-perle.